

ÉXODO

Ikimaatsi-waita-kari Israel-iiti anta Apitantoniki

⁶ Okanta apaata, kamaji irirori José, iririntzi-payi, aajatzi ikaratzi itsipatakari ipokajiiitaki pairani. ⁷ Iro kantacha aikiro ijatatzii ishikijiitzi irirori Israel-iiti, tikatsi kantirini. Tima ithonka inampitan-takaro maaroni Apitantoniki.

⁸ Okanta apaata tzimaji Apitantoniki owakirari pinkathari, tizimaita inkimakotiri José okaratzi yantakiri inampiki. Iriitaki kantapaa-kiriri ishininka-payi Apitantoniki, ikantziri: ⁹ “¡Ashininká! Oshikitaki Israel-iiti anampiki, iriipiro ikantajiiitaka, tima yanaanakai arokaiti. ¹⁰ Ontzimatyii amini tsika ankinakairo airo ishikitanta, aamaiyaa ontzima-minthati owayiritaantsi, ari yaapatyaa-wakyaari ikaratzi kisaniintairi, impithoka-sitanakai arokaiti, aritaki ijayitaji isaikajiiwitakani anampiki.”

¹¹ Ari yitanakaro Apitantoni-satzi imapiro-tziri impira-waitari Israel-iiti, iwitsika-kaakiri apiti nampitsi, ipaitai-tziro “Manchakironi” pasini ipaitai-tziro “Itomyaani Ooryaatsiri”. Irootaki iwaaranta-pankoti pinkathari Faraón. Oshiki ikimaatsi-waitakaa-kari Israel-iiti impirayitakari, iwayitaki aminayi-tirini tsika yantawai-takairi. ¹² Tima imapiro-witai-tatyaari Israel-iiti ikimaatsi-takaitari, aikiro ishikitatzii irirori. Tima itharowakaantatyaari Apitantoni-satzi

yokaiti Israel-iiti. ¹³ Aikiro imapiro-wita-tyaari Apitantoni-satzi impira-waitari Israel-iiti. ¹⁴ Antaro iwatsimaakiri Israel-iiti impira-waitai-takari, yaakowin-takaro itaakaitziri kipatsi iwitsikan-taityaarori iwanko-payi, aajatzi yantawai-takai-tziri owaantsiki. Tima oshiki ikimaatsi-takaayi-takari.

¹⁵ Ikanta pinkatha-ritatsiri Apitantoniki ikinkitha-waitakaakiro Sifra aajatzi Fúa, tima irootaki aminirori kooya-payi Heber-iiti owaiyantzi, ikantakiro: * ¹⁶ “Paminiro kooya-payi Heber-iiti aririka owaiyan-tayiti. Iriirika sirampari tzimatsini, piwamairi. Iroorika kooya airo piwamairo.” ¹⁷ Titzimaita antiro kooya-payi ikantawi-takarori pinkatha-ritatsiri Apitantoniki. Tima pinkatha owiri iroori Pawa, ti owamaayitiri sirampari iinchaaniki. ¹⁸ Irootaki ikaimakaan-tantakarori pinkatha-ritatsiri Apitantoniki, ikantakiro: “¿Ipaita kaari piwamaantari sirampari iinchaaniki?” ¹⁹ Okantajiitzi iroori: “¡Pinkathari! Tima ñaapiro onajiitzi kooya Heber-iiti, ti onkimi-tyaaro Apitantoni-sato, tikira nariityaa naminiro owaiyanti, aritaki tzimaanitaki.” ²⁰ Irootaki inisironka-tantakarori Pawa kooya-payi aminirori Heber-iiti otzima-niyitzi. Ari okanta ishiki-piro-tanta-kari Heber-iiti, tima aikiro ijatatzi otzimimo-tziri isintsinka. ²¹ Tima okimisantziri Pawa iroori kooya-payi aminirori owaiyan-tayitzi Israel-iiti, irootaki ishikyaan-takanirori owaiyani-payi iroori. ²² Ikanta

* **1:15** Heber-iiti = Israel-iiti

Faraón, ikantajiri ishininka-payi Apitantoniki, ikantziri: “¡Pinkimi Noshininka-payi! Pookiri nijaaki maaroni sirampari owaiyani Heber-iiti, iroorika kooya airo pookayi-tziro iroori, añaaayiti.”

2

Itziman-takari Moisés

¹ Ikanta aparoni ishininka Leví-iti yaaki iina. Tima iroka iina irojatzi ishininka Leví-iti. ² Ari itzimaki otomi. Tima kamiithaaniki ikanta iinchaaniki. Irootaki omanantakariri iriniro. Tima mawa kasiri omanawitakari. ³ Tima ti onkantapaji omaniri iinchaaniti, aaki tsiwoo owitsiñaantakaro pitsi. Oti-takiri iinchaaniti, owamaata-kotakiri osimpina-thapyaataki nijaa. ⁴ Ari otyaan-kakiro iritsiro iinchaaniki, okatziyaka intyaatsikaini aminakowintiri opaita-rika awishimo-tirini iinchaaniki.

⁵ Ari ojataki nijaaki irisinto Faraón okaata. Kinawai-tapaaki ompiritatani-payi nijaa-thapyaaki. Oñaatziiro irisinto Faraón anta tsiwoo osiimpina-thapyaataki nijaa, okaimakiro ompiratani, okantziro: “Pimpoki, pamakiro tsiwoo amaataintsiri nijaaki.” ⁶ Okanta asitaryaa-wakiro tsiwoo, oñaatziiri ititaka iinchaaniki, ayimatakiri ishinka. Oshiki itakosiri-tanakari iroori, okantanaki: “Iriinchaaniti inatzi Heber-iiti yoka.” ⁷ Ari okantanaki iritsiro iinchaaniki, okantziro irisinto Faraón: “¿Ti pininti nonkaimimi noshininka thotaimirini iinchaaniki?” ⁸ Okantzi irisinto Faraón: “Jii, nonintzi. Pijati pinkaimaiti.” Jatanaki mainaro,

okaimapain-tziro iriniro iinchaaniki. ⁹ Okanta opokapaaki okantawakiro: “¡Kooyá! Paanakiri yoka iinchaaniki pikimotatakainari, aritaki nompina-takimi.” Aanajiri iriniro iinchaaniki, okimotatakaajiri. ¹⁰ Ikanta ikimotataki iinchaaniki, opajiro irisinto Faraón. Okimitakaan-tari iriirikami owaiyani iroori, irootaki owaitakaan-tziriri “Aajaawiri” tima onkanta-jiitzii iroori: “Nijaaki naakiri”. Tima iroka waironsi Aajaawiri, irootaki ikantziri iñaaniki irirori “Moisés”.

Siyaka Moisés

¹¹ Ikanta yantari-piro-tanaki Moisés, jataki yariitari ishininka-payi, iñaapaa-tziiri oshiki yantawai-takayi-tziri. Imonthaa-kotantaka ishininka Moisés ipasawai-tziri Apitantoni-satzi. ¹² Ithonka yaminanaki tikatsi-rika ñiirini, iwakiri Apitantoni-satzi, ikitata-nakiri impanikiitiki. ¹³ Okanta okitaiti-tamanaji yapiitakiro ijataji, iñaapaa-tziiri yanta-wakaa-jiita ishininka irirori. Ikantziri antanta-tsiri: “¡Ashininká! ¿Ipaita piwatsinaa-waitantariri ashininkatari?” ¹⁴ Ari yakanaki, ikantzi: “¿Ipaitama owakimiri awiroka pimpira-tyaana? ¿Pikowatziima piwina, pikimitaakiri chapinki Apitantoni-satzi?” Ikanta ikimawaki Moisés, antaroiti itharowanaki, isiyakaantzi iyotakoi-takiri iwakiri chapinki Apitantoni-satzi. ¹⁵ Ari ikimaki irirori Faraón, inintanaki iwiri Moisés. Irootaki isiyantakari Moisés ikinanakiro Maimaniwiniki. Ari inintzi inampityaaro anta. Thointapaaka ikaapiin-taitzi nijaa.

16 Tima anta Maimaniwiniki ari inampitarori antyawiyari ipaita Reuel, tzimatsi 7 irisinto irirori. Ari ojajuitaki iroori ayi nijaa irajuitiri ipirapayi asitarori. * 17 Ari ipokajii-tapaaki ikaratzi aamaakowin-tariri ipira-payi anta, ithañaa-pitha-takaro ayimi nijaa. Irootaki ijatantanakari Moisés inkisako-wintyaaro, yaapaaki irirori nijaa ipakiri nijaa opirapayi. 18 Okanta opiyajuitaja mainaropayi owankoki, isampita-wajiro asitarori: “¿Ikatzimaitaka pipiyapaaka?” 19 Okantajitzi iroori: “¡Apaá! Noñaaki Apitantoni-satzi anta, iriitaki kisakowin-takanari ithañaa-pithatanaro nijaa aamaakowin-tariri ipira-payi anta. Iriitaki kitatakinarori nijaa, yoitakiri apirapayi.” 20 Ari ikantanaki Reuel: “¿Tsika iroñaaka irirori? ¿Pinkaimiri impoki iyaa. Ipitama pookanta-nakariri?” 21 Ari okanta isaikantapaa-kari Moisés iwankoki Reuel. Okanta apaata yoka Reuel, ipakiri Moisés irisinto, opaita Séfora, iinantakaro. 22 Ari owaiyan-takiri itomi, ikantanaki Moisés: “Pasini-satzi nonatzii naaka aka, kaari nonampi.” Irootaki owaitakaan-tziriri itomi “Pasini-satzi”, tima iroka waironsi Pasini-satzi, irootaki ikantai-tziri iñaaniki irirori “Gersón”.

23 Okanta apaata kamaji pinkatha-riwi-tachari Apitantoniki. Aikiro ikaminthaajuitatyaa Israel-iiti tima omapiro isintsiwin-taitziri yantawaitakai-tziri. Irootaki ikimanta-kariri Pawa jinoki iwasiri-wajuitaka. 24 Tima ikimakiri ikaminthaajuitsi, osiriki iwakiro Pawa ikasiyakaa-kiriri

* 2:16 ipira, opira = oisha = oveja

pairani Abraham, Isaac, aajatzi Jacob. ²⁵ Tima ñiiri Pawa maaroni Israel-iiti, iyota-kotziriri okaratzi awishimo-yitziriri.

3

Ikinkithawaitakaitziri Moisés

¹ Iriitaki Moisés aamaako-wintakariri ipirapayi irikonkiri, ipaitai-tziriri Jetro. Antyawiyari inatzi anta Maimani-winiki. Ikanta yaanakiri Moisés ipirapayi otzisi-masiki yaminakairi iyaari. Yariitaka ipaitai-tziro Mamirii-toni, irootaki itzi-siti Pawa. * ² Ari ñaaka-kari anta Imaninkariti Pawa ipaamatzimo-takiri. Ikanta yamina-piro-tanaki Moisés, ñaatziiro kitoochii-masi opaamatsi, titzimaita onkarati omoriki. ³ Ari ikanta-siri-tanaki Moisés: “Intsityaa naminawakiro okaakiini kaari othonkanta omoriki, ti noñaapiintiro kimityaaroni.” ⁴ Ikanta ñaakiri Pawa ipokanaki Moisés yaminiro okaakiini, ñaawaitanaki omorikaki kitoochii-masi, okantziri: “¡Moisés!” Akanaki Moisés, ikantzi: “¿Paitaa?” ⁵ Ikantzi Pawa: “Airo pitsitokaro okaakiini morikain-tsiri. Paakontasityaa, tima pikatziyan-tatyaaro tasorintsi-patha-tatsiri.” ⁶ Aikiro ikantana-kitzii Pawa: “Naakataki Iwawani picharini-payi, Iwawani Abraham, Isaac, aajatzi Jacob.” Ari itzikaa-porotanaka Moisés, tima itharowan-tana-kityaari Pawa yamina-porotiri.

* **3:1** ipirapayi = oisha; Tima onasiyitaka iwairo irikonkiri Moisés, ipaitai-tziriri: Jetro, Reuel, ikantai-tziriri aajatzi Hobab.

⁷ Aikiro iñaanata-naki-tziiri Pawa, ikantziri: “¡Moisés! Noñaakiri ikimaatsi-waita ikaratzi nasitari naaka saikatsiri Apitantoniki. Nokimakiri ikaminthaakaari aminayi-tziriri yantawai-jiitzini. Noñaakiri yasinonkaa-waita.

⁸ Tima irootaki nopokan-takari kipatsiki, nookakaa-wintajiri yasiwita-kari Apitantonisatzi. Nomisitowajiri, naajiri pasiniki kipatsi posini-patha-tatsiri, kimoi-patha-tatsiri, tsika oshookapaji oshiki pankirintsi, aajatzi tsika itzimapaji oshiki ipiraitari. Tima irootaki inampitsi-witari iroñaaka Owintinisatzi, Tharowan-taari-nisatzi, Tonkaarisatzi, Nampitsi-wini-satzi, Thaantiwinisatzi aajatzi Kayaawinisatzi. † ⁹ ¡Moisés! Nokimakiniri ikaminthaajitani Israel-iiti, noñaakiri aajatzi Apitantonisatzi oshiki ikimaatsi-takaa-waitakari. ¹⁰ Ontzimatyii pijati Apitantoniki tsika ipinkatharitzi Faraón, pimisitowajiri impira-waitaitari Israel-iiti, nasitari naaka.”

¹¹ Ikantanaki Moisés: “Ti niriipiroti naaka nojatasi-tantyaariri Faraón, nomisitowajiri noshininka-payi isaiki Apitantoniki.” ¹² Ikantzi Pawa: “Aritaki ankarati, iroka piyotantyaari naakataki otyaantzimiri: Aririka pimisitowa-yitajiri ikaratzi nasitari naaka isaiki Apitantoniki, aritaki pimpinkatha-tajinari maaroni awirokaiti aka tonkaariki.”

¹³ Ikantzi Moisés: “¡Pawá! Tzimatsi pomirintsi-tzimo-tanari aririka nojawitakyaa,

† **3:8** tsika oshookapaji oshiki pankirintsi, aajatzi tsika itzimapaji oshiki ipiraitari = itzimapaji oshiki yaarato aajatzi oyaaki thomitsi, okimiwai-tapajaro ositowaa-tapaji nijaa.

nonkantapaakiri Israel-iiti: ‘Naaka ityaantani Iwawani acharinini.’ Aririka isampitanakina, inkantina: ‘¿Tsikama ipaitaka irirori?’ ¿Ipaitama nonkantiriri naaka?”

¹⁴ Ari yakanaki Pawa, ikantzi: “NAAKATAKI NAAKATA-PIINTA-TSIRI.” Aikiro ikantana-kitzii Pawa: “Iroka pinkantiriri Israel-iiti: ‘Yoka paitachari NAAKATAKI, iriitaki tyaanta-kinari nopokantari noñiimi awirokaiti.’ ” ¹⁵ Aikiro iñaawai-tana-kitzii Pawa ikantziri Moisés: “Pinkantiri pishininka Israel-iiti: ‘Iroka ikantzi Awinkathariti, Iwawani acharini Abraham, Isaac, Jacob, iriitaki otyaantanari noñiimi awirokaiti.’ Tima asi owaatyiro nowairo. Ari impaitainari apaata pishininkapayi aajatzi inkarati incharinitajyaari apaata irirori. ¹⁶ Pijati, papatotiri antari-konapayi Israel-iiti, pinkantiri: ‘¿Ashininká! Iñaakaana Awinkathariti, Iwawani acharini, Iwawani Abraham, Isaac, Jacob, ikamanta-kinaro tsika pikanta iñaakimi ikimaatsi-takaa-waitaitami Apitantoniki.

¹⁷ Jiiroka pasini ikantakinari: “Aritaki nookakaawintajimi ikimaatsi-takaitakami Apitantoniki, nomisaikajimi inampiitiki icharinini Owintini-satzi, Tharowan-taari-nisatzi, Tonkaarisatzi, Nampitsi-wini-satzi, Thaantiwinisatzi, aajatzi Kayaawinisatzi, tsika oshookapaji oshiki pankirintsi, aajatzi tsika itzimapaji oshiki ipiraitari.” ¹⁸ Aririka piwintha-takaa-kyaari antari-konapayi, iriitaki pintsipatanakyaa pijatasitiri pinkathari Apitantoniki, pinkantapaakiri: ‘¿Pinkatharí! Iñaakaana Pawa, Iwawani noshininka-payi Heber-iiti.

Ontzimatyii naniijiiti onkarati mawa kitaitiri, nojati otzisi-masiki nompomi-tajiniri natsipitakaani Nowinkathariti Pawa.’¹⁹ Noyomaitaka naaka, airo isinitzimi pijati pinkatha-ritatsiri Apitantoniki. Ontzimatyii nosintsiwintiri naaka.²⁰ Iro kantacha, aritaki noñaakakimiro nosintsinka, nowamai oshiki Apitantonisatzi. Aririka iñaakiro onkarati nantiri inampiitiki, ari isinitaimi pinkathari Faraón pijataji.²¹ Naaka kantakai-yaarini Apitantonisatzi impasitan-tawa-jyaariri opaita-rikapayi pishininka-payi aririka ijajiitaji, tima airo ijataimpikiwaitasitanaja.²² Tima onthonka onkampi-tanajiro kooya osaika-nampi-tziri, onkampi-tanajiro otsipata-piintari, ompayitawajiro ooro, kiriiki, aajatzi kithaarin-tsipayi. Irootaki pinkithaa-tiriri piwaiya-nipayi, tima paapitha-tanajiri maaroni iwaararo Apitantonisatzi.”

4

¹ Ari ikantanaki Moisés: “¡Pawá! Airo imatziro nonkantiriri, oshiki impiyathatyaana. Apatziro inkanta-jiitina: ‘¡Moisés! Ti iñaakaiyaami Pawa.’ ” ² Yapiita-nakiri Pawa, ikantziri: “¡Moisés! ¿Ipaitama pairikakiri pakoki?” Ikantzi Moisés: “Nokotziki.” ³ Ikantzi Pawa: “Intsityaa pookiro osaawiki.” Yookakiro Moisés ikotzikiiri. Ari opyaana-kari maranki. Isiya-pitha-tanakaro ikotziki iñaakiro opyaana-kara maranki. ⁴ Ikantzi Pawa: “Pairikiri ipatziki.” Imatakiri Moisés yairikakiri, aajatzi opyaanajaro ikotzikiiri. ⁵ Ikantzi Pawa:

“Piñaakiro. Irootaki iyotantai-tyaari omaapiro noñaakakami, tima naaka Iwawani picharini Abraham, Isaac, aajatzi Jacob.”

⁶ Ipoñaa ikantanakiri aajatzi Pawa: “¡Moisés! Pisati-wakotyaa pichokitariki.” Imatakiro Moisés, iñaatziro irako ithonka opathaanaki, kitamaaro-wako ikantanaka, okimiwai-takaro okitamaarotzi jiriniki. ⁷ Ikantzi Pawa: “Papiitajiro pisati-wako-tajyaa.” Yapiitakiro Moisés isati-wakotanaja. Isitanaji iwathaaro, okimitanaaro tsika ikanta maaroni iwathaki. ⁸ Ikantzi Pawa: “Airorika ikimisan-taitzimi iñaawitai-takyaaro pitakyaari piñaakantiri, aritaki inkimisan-taitakimi aririka iñaitakiro pasini piñaakantiri. ⁹ Airorika ikimisan-taitzimi piñaakan-tawi-takyaaro iroka apiti kaari iñaapiin-taitzi, paaki kapichiini nijaa, pisakotiro osaawiki. Aritaki onkimita-nakyaaro iraantsi.”

¹⁰ Ikantzi Moisés: “¡Ñaamisa, Pinkathari! Oshiki opomirintsi-tzimotana noñaawaiti, tima ari nokantzita pairani, aajatzi iroñaaka piñaana-tantakanari pimpira-tyaana. Tima oshiki noninta-piintawita nonkinkitha-waitimi, oshiki nokisowaantitzi noñaawai-tirika.” ¹¹ Ari ikantzi Pawa: “¡Moisés! ¿Ipaitama opayitakiriri atziri-payi iñaani? ¿Kaarima naaka kisowaanti-takairiri, atsikimpitya-takairiri, mawityaaki-takairiri aajatzi? ¿Kaarima naaka aminakaa-yitziriri aajatzi? ¹² Ontzimatyii pijati, aritaki noyomitaakimi tsika pinkantiri, naaka tsipatyaa mini.” ¹³ Aikiro ikantana-kitzii Moisés: “¡Ñaamisa, Pinkathari! Pintyaanti pasini

atziri.” ¹⁴ Ari ikisatha-tanakiri Pawa yoka Moisés, ikantanakiri: “Aritaki isaikiri anta pirintzi Aarón, ishininka Leví-iti. Iyotziro iñaawaitzi kamiitha irirori. Pokaki imonthaiyaami, antaro inkimo-siriti aririka iñaawajimi. ¹⁵ Tima awiroka kamantirini onkarati inkinkitha-takaantiri, ari nosaikitzyaari naaka nontsipatyaami, ari noyomitaa-kimiro onkarati pantiri. ¹⁶ Irootaki inkaman-tiriri Aarón maaroni atziripayi onkarati pikanta-kiriri awiroka. Tima onkarati pinkaman-tiriri Aarón onkimiwai-tyaaro naakami Pawa ñaanatirini atziripayi. ¹⁷ Iroka pikotzikiiri pairikiri, irootaki pimatan-tyaarori kaari iñaapiin-taitzi.”

piyaja Moisés Apitantoniki

¹⁸ Ari ipiyaaja Moisés iwankoki irikonkiri Jetro, ikantapajiri: “¡Kokí! Irootaintsi nojataji Apitantoniki tsika isaiki noshininka-payi. Nonintzi noñiiri ainiro-rika yañaayitzi.” Ikantzi Jetro: “Pimatiro ñotzí, onkamintha tikatsi awishimo-timini.” ¹⁹ Tima ikantzi-takari Pawa yoka Moisés isaikantari Maimani-winiki, ikantakiri: “¡Moisés! Pimpiyi Apitantoniki, tima kamaji kowawita-chari iwimi.” ²⁰ Tima yaanajiro iina Moisés itsipataa-najiri itomipayi, ikyaako-takaanaari ipira-payi, piyaja Apitantoniki. Tima ti yookani iwiro ikotzikiiri Pawa. *

* **4:20** ipira-payi = asno

5

Jataki Moisés aajatzi Aaron inkinkithawait-akairi Faraón

¹ Ikanta Moisés itsipatari Aarón jataki ikinkitha-waitakairi Faraón, ikantapaakiri: “¡Pinkatharí! Pinkimiro iñaani Pawa, Iwawani Israel, ikantzimi: ‘Pisinitiri atziri nasitari naaka ijataji otzisi-masiki yoimosirinkajina.’ ” ² Ari yakanaki Faraón, ikantanaki: “¿Itzimika Pawa nonkimisantiri nosinitan-tyaariri pishininkapayi ijataji? Ti noyotiri tsika itzimi Pawatatsiri, airo nosinitziri ijataji pishininkapayi.” ³ Ari ikantajiitzi irirori: “¡Pinkatharí! Iñaakaana Iwawani noshininka Heber-iiti. Ontzimatyii nojajiitini, onkarati mawa kitaitiri nariitan-tyaari otzisi-masiki. Ari nompomi-tajiniriri natsipi-takaani Nowawani, airo aantana mantsiya-rintsi, airo iwisai-tantana.” ⁴ Ari yakanaki iwinkathariti Apitanto-nisatzi, ikantzi: “¡Moisés! ¡Aarón! ¿Ipaitama piwashaan-takaantyaariri yantawairi pishininkapayi? Ikantawa-kaajiita, ontzimatyii yantawaiti.” ⁵ Aikiro ikantana-kitzii Faraón: “Oshiki pishininka Israel-iiti aka nampitsiki. ¿Kamiitha-tatsima piwashaan-takairi yantawairi?” ⁶ Tima intsipayiini Faraón iyomitaakiri ikaratzi aminiriri Israel-iiti, jawayitzirori antawairintsi, ikantziri: ⁷ “Aritapaaki pipakiri katarosi owitsika-yitzirori kisonakiri kipatsi, ijati irirori yayi katarosi. ⁸ Pisintsiwin-tzimai-tyaari pinkantiri: “Ti nonintzi piwitsiki kapichiini, tima nonintatzii piwitsiki tsika okaratzi piwitsika-piintziri.’ Tima ipirata-jiitatyaani,

irootaki ikaiman-tajiitari, ikantzi: ‘¡Thamiwí. Ampomita-jiniri atsipita-kaani Awawani!’
 9 Pishikyaa-piro-tiniri yantawairi, airo pisinitziri isaikasi-waityaa. Airo ikimisanta-waitziro thaiyaan-tsipayi ñaantsi.”

10 Jataki aminiriri Israel-iiti, jiwatakaan-tzirori antawai-rintsi, ikantapaakiri: “Pinkimi ikantakinari Faraón: ‘Tima airo nopayitajimi katarosi. 11 Awiroka jatatsini payi. Iro kantacha ontzimatyii piwitsiki kisonakiri kipatsi okaratzi piwitsika-piintziri.’ ” 12 Ithonka ikinayi-tanaki Israel-iiti tsika-rikapayi anta Apitantoniki, yaminaminatzi katarosi. 13 Ari ikantapiin-tanakityaa iwayitakiri Faraón isintsiwin-tantzi iwitsiki kisonakiri kipatsi okaratzi iwitsika-piintziri Israel-iiti. 14 Tima oshiki ipasawai-taikiri Israel-iiti iwakiri Faraón ijiwatiri ishininkapayi, ikantziri: “¿Ipaita kaari pimonkarrantaro okaratzi piwitsika-piintziri? Ti pimatiro chapinki, aajatzi iroñaaka.”

15 Jaitijiitaki jiwatziriri Israel-iiti, ikantapaakiri Faraón: “¡Pinkatharí! ¿Ipaita piwasinonkaantariri patziriti? 16 Tima ti impai-tajina katarosi, aikiro isintsiwin-tatyaana, ikantana: ‘Piwitsiki oshiki kisonakiri kipatsi.’ Ipatatzimaitaitana. Iri kantakaan-tzirori pinampiri-payi.” 17 Ikantanaki Faraón: “Tima pipirata-jiitatyaa awiroka. Irootaki pikantantari: ‘¡Ajatiwí. Ampomita-jiniri atsipita-kaani Awawani!’ 18 Pimpiyanaki, pantawai-jiitini. Onkanta-wityaa airo ipaitzimi katarosi, ontzimatyii piwitsiki kisonakiri kipatsi okaratzi piwitsika-

piintziri.” ¹⁹ Oshiki opomirintsi-tzimo-tanakari Israel-iiti jiwatziriri ishininka-payi yantawaiti, isintsiwin-taitziri irirori iwitsiki kisonakiri kipatsi okaratzi iwitsika-piintziri kitaitiriki. ²⁰ Iro isitowa-naki-tzii ikinkitha-waitakairi Faraón, iñaapaakiri Moisés aajatzi Aarón iyaawin-takari. ²¹ Ikantapaakiri: “Iriitaki Awawani owasankitaa-winti-mironi okaratzi pantakiri. Awiroka kantakaan-takiro ikisa-siritantairi Faraón aajatzi inampiri. Okimiwai-takaro awiroka opakinirimi ipathaka-minto iwantairi.”

Amananaki Moisés

²² Ari yamananaki Moisés, ikantzi: “¡Asitanarí! ¿Ipaita piwasankitaan-tariri pasitari awiroka? ¿Ipaitama pityaan-tantikanari nopokan-takari noñiiri? ²³ Tima iwasankitaa-waitanakiri Faraón noshininka-payi noñaawin-tapaa-kiniri piwairo, tikatsimaita panti pookakaa-wintan-tajjaariri pasitari awiroka.”

6

¹ Yakanakiri Pawa, ikantziri: “¡Moisés! Piñiiri nosintsiwintiri naaka Faraón isinitantajyaamiri pisitowaji inampiki, iriitaki sintsiwin-tajimini aajatzi awirokaiti pijataji.”

Yapiitairo Pawa ikinkithawaitakairi Moisés

² Aikiro ikantana-kitziiri Pawa: “Tima naaka Pawa. ³ Naaka oñaakakariri pairani Abraham, Isaac, Jacob, nokaman-takiri nowairo, nokantakiri: ‘Naaka Pawa Sintsi-pirori’, titzimaita nonkamantiri nowairo-pirori, nopaita

‘Naakataki.’ * 4 Tima tzimatsi nokasiya-kaakiriri irirori-payi, nonintaki inampitajyaaro Owintiniki tsika ikimita-kaantai-takiri pasini-satziiti inatzii. 5 Noyotzitaka aajatzi oshiki ikimaatsi-waitaka Israel-iiti, isintsiwintawaitakiri Apitanto-nisatzi yantawai-takairi. Tima osiri nowiro nokasiya-kaakiriri. 6 Irootaki pinkantan-tyaariri Israel-iiti, pinkantiri: ‘Pinkimi ikantzimi Pawa: “Naaka Pawa, aritaki nookakaa-wintajimi isintsiwin-tzimi yantawai-takaimi Apitanto-nisatzi. Ari piñaakiro nosintsinka, kamiitha nowawisaa-koyi-tajimi nonkisa-wintajyaami. 7 Naaka asitajyaamini, naaka Piwawani-tajyaa. Ari onkantyya piyotantajyaari naakataki Piwawani, naaka ookakaa-wintajimiri impira-waitami Apitanto-nisatzi. 8 Naajimi nampitsiki nokasiya-kaakiriri pairani picharini Abraham, Isaac, Jacob. Irootaki nompajimiri, pasitajyaaro. Naakataki Pawa.”

9 Irootaki yapiitakiri Moisés ikamantziri ishininka-payi, titzimaita inkimisanta-jiitini, tima antaroiti okantzi-motakari isintsiwintaitziri yantawaiti. 10 Ari yapiitajiro Pawa ikantairi Moisés: 11 “Pijati pinkantiri Faraón pinkatha-ritatsiri Apitantoniki, isinitiri ijataji pishininka-payi isaikawaitakira iipatsitiki.” 12 Ari ikantanaki Moisés: “¡Pawá! Ti ininti inkimisantina noshininka-payi. Iri mapirotzirori Faraón airo ikimisantana, tima ti noyoti noñaawaiti kamiithaini.”

* 6:3 Naakataki = Jehová = Yawé = Pinkathari

7

¹ Ari iñaanatajiri Pawa yoka Moisés, ikantairi: “¡Moisés! Naaka kantakai-yaaroni inkimita-kaan-tantyaamiri Faraón awirokami pawa. Iriima pirintzi Aarón, iriitaki pinkimi-takaantiri kamantan-tironi piñaani. ² Tima awiroka kamantirini Aarón onkarati nonkantimiri, iwawisayi-maityaaniri irirori Faraón isinitan-tajyaariri pishininka-payi isitowaji inampiki. ³ Iro kantacha oshiki nonkiso-siri-takairi Faraón. Irojatzí noñaakan-tantyaarori kaari iñaapiintaitzi Apitantoniki. ⁴ Airo ikimimaitami Faraón. Iro kantacha aritaki noñaakajiri nosintsinka maaroni Apitanto-nisatzi. Tima kamiitha nonkisa-wintaiyaari pishininka Israel-iiti, nasitari naaka, nokimita-kaari nowayiriti. Aritaki naayitajiri maaroni isaikawai-witaka Apitantoniki. ⁵ Aririka noñaakan-takiro nosintsinka Apitantoniki, aririka naajiri pishininka Israel-iiti anta, aripaiti iyoti Apitantonisatzi naaka Pawa.” ⁶ Imatakiro Moisés aajatzi Aarón okaratzi ikantakiriri Pawa. ⁷ Tima tzimaki Moisés okaratzi 80 isarintsiti ikinkitha-waitakaan-takariri Faraón. Iriima Aarón tzimaki irirori okaratzi 83 isarintsiti.

Ikotzikiiri Aarón

⁸ Ari yapiitajiro Pawa iñaanatairi Moisés aajatzi Aarón, ikantziri: ⁹ “Aririka inkantakimi Faraón: ‘Intsityaa piñaakaina kaari iñaapiintaitzi,’ pinkan-tanakiri awiroka Aarón: ‘Pookiro pikotzikiiri ikatziyaka Faraón ompiyaari maranki.’ ” ¹⁰ Jataki Moisés aajatzi Aarón iñiiri Faraón, imatakiro ikantakiriri Pawa.

Yookaikiro ikotzikiiri Aarón tsika ikatziyaka Faraón itsipayi-takari inampiri, opyaana-kari maranki ikotzikiiri. ¹¹ Ari ikaimakaan-takiri irirori Faraón yotaniri-payi aajatzi antyawiyari-payi Apitanto-nisatzi. Imawita-paakaro irirori-payi. ¹² Yookapaakiro ikotzikiiri aparo-payi irirori, opyaana-kari maranki. Iro kantacha ikotzikiiri Aarón oniyakiri irasi yokapayi yotaniri. ¹³ Titzimaita inkimisanti Faraón, aikiro ikiso-siri-tana-kitzii. Tima mataka ikantzi-takari Pawa.

Iraantsi

¹⁴ Ari yapiitajiro Pawa ikantairi Moisés: “Oshiki ikiso-siritaki Faraón, ti isinitiri ijataji pishininka-payi. ¹⁵ Pananinka-sitiri Faraón ijatamanaji irirori nijaaki. Pimonthai-yaari nijaa-thapyaaki pairikakiro pikotzikiiri pyaakariri maranki. ¹⁶ Pinkantiri: ‘¡Pinkatharí! Tima ityaanta-witakana Pawa, Iwawani Heber-iiti, nonkaman-timiro iñaani ikantzimi: “Pisinitiri nasitari naaka ijataji otzisi-masiki impinkathatajina.” Iro kantacha titzimaita pinkimi awiroka, oshiki pipiyathataka. ¹⁷ Irootaki ikantan-takari aajatzi Pawa: “Iroka piyotan-tyaanari naaka Pawa.” Piñaakina nairikakiro nokotziki-iri, irootaki nomposan-tyaarori nijaa, aritaki ompyaana-kyaaro iraantsi. ¹⁸ Ari yapirotakya inkami maaroni nijaa-wiri, osityaati nijaa. Tima oshiki impinki-matiro Apitanto-nisatzi aririka irajitiro.’ ” ¹⁹ Ikantanakiri Pawa yoka Moisés: “Pinkantiri pirintzi Aarón iwaankiro ikotzikiiri tsika otzimayitzi nijaa, inkaari, tsika oonkanaayita, tsika iwapithaan-taitaro Apitantoniki,

tima apirotatyiiyaa ompiyaa iraantsi okaratzi tzimayi-tatsiri inchato-naaki aajatzi mapinakiki, maaroni.”

²⁰ Tima imatakiro Moisés aajatzi Aarón okaratzi ikantakiriri Pawa. Iñaakakiri Faraón itsipata-kari inampiri-payi, iposantakaro ikotzikiiri nijaa, apirotaka opyaanakaro iraantsi okaratzi tzimatsiri anta. ²¹ Apirotaka ikamayitaki maaroni nijaa-wiri, ithonka osityaataki nijaa, ti onkamiithati irirajiro Apitanto-nisatzi. Apirotaka iraantsitaki maaroni nijaa anta Apitantoniki. ²² Iro kantacha imatakiro aajatzi yantyawiyari-tipayi Apitantonisatzi okaratzi yantakiri Moisés. Irootaki ikiso-siri-tantari Faraón, ti inkimisanti, tima mataka ikantzi-takari Pawa. ²³ Piyaaaja irirori Faraón iwankoki, apatziro onimowai-tziri, ti onkantzi-motyaari okaratzi iñaawita-kari. ²⁴ Tima ikiyako-jiitakini othapyaaki nijaa maaroni Apitanto-nisatzi inintzi yayi kitijaari nijaa, irootaki iriri, tima ti onkamiithati irajiro antaraani. ²⁵ Ari maakotaki okaratzi 7 kitaitiri ipyaan-takaajarori Pawa iroka nijaa iraantsi.

8

Mashiropayi

¹ Ari yapiitajiro Pawa ikantairi Moisés: “Pijati isaikira Faraón, pinkantiri: ‘Ikantzi Pawa: “Pisinitiri ikaratzi nasitari naaka ijati impinkatha-tajina. ² Airorika pisinita-jiitziri, aritaki nowasankitaan-takyaamiri mashiro-payi maaroni piipatsitiki. ³ Ari intzimaki oshiki mashiro nijaaki, inkyaayiti piwankoki,

aajatzi tsika pimaapiintzi. Tima inthonka inkyaapaaki iwankoki pinampiri-payi, aajatzi iwankoki maaroni pishininka. Ari inkyaayitaki pitasi-mintoki, piyowitzitikipayi, maaroni.

⁴ Inthonka yatiita-paakimi mashiro-payi, aajatzi inkimitaa-paakiri maaroni pishininka-payi. Imatakiri pinampiri-payi aajatzi.” ‘ ”

⁵ Ipoñaa ikantanakiri Pawa Moisés: “Pinkantiri Aarón iwaankiro ikotzikiiri tsika otzimayitzi nijaa, tsika iwapithaan-taitaro aajatzi. Ari impoñiiaari mashiro-payi iñiitiri Apitantoniki.”

⁶ Ari iwaanka-nakiro Aarón ikotzikiiri tsika otzimayitzi nijaaki anta Apitantoniki. Tima tonkaapaaki oshiki mashiro, ithonkantapaakaro nampitsi anta Apitantoniki. ⁷ Iro kantacha imatzitakaro antyawiyari-payi, itonkakaaki yantyawiyarin-kakiini irirori oshiki mashiro anta Apitantoniki.

⁸ Irootaki ikaimakaan-tantakariri Faraón impoki Moisés aajatzi Aarón, ikantawakiri: “Pinkowa-kotairi Pawa impyaajiri mashiro-payi ikaratzi oñaasirinka-kinari naaka aajatzi noshininka-payi. Aritaki nosinitakiri pishininka-payi ijati impomita-jiniri yatsipitakaani Piwawani.” ⁹ Ari yakanakiri Moisés pinkathari Faraón, ikantziri: “Pinkantina tsika-paiti pinintzi namanako-tajimi awiroka, pinampiri-payi aajatzi pishininka-payi, airo iñaasirinkan-taami mashiro-payi piwankoki, apatziro isaiki nijaaki.” ¹⁰ Ikantzi Faraón:

“Onkitaiti-tamanaji.” Ikantzi Moisés: “Aritaki omatakyaa okaratzi pinintakiri, irootaki piyotan-tyaari tikatsi pasini monkara-tyaarini

Nowawani. ¹¹ Tima airo itzimanaji mashiro-payi piwankoki, aajatzi iwankoki pinampiri-payi, imatakyaa iwankoki pishininka-payi, apatziro isaikayiti nijaaki.” ¹² Ikanta ipiyaaja Moisés aajatzi Aarón ipoñaajaro iwankoki Faraón. Ari yamananaki Moisés ikowakotziri Pawa impyaajiri mashiro-payi ikaratzi oñaasirinka-kiriri Faraón. ¹³ Imatakiro Pawa okaratzi inintakiri Moisés. Ithonka ikamanaki mashiro-payi kyaintsiri pankotsiki, piyotainchari okaankiityiira pankotsi, aajatzi owaantsi-kiipayi. ¹⁴ Tima ithonka ipiyota-kaan-taitakiri mashiro ikaratzi kamaintsiri, sitziin-kamasitaki. ¹⁵ Tima tikatsi kantzimo-tana-jyaarini Faraón, kamiitha isaikanaji. Ari yapiita-najiro ikiso-siri-tanaji, ti yantiro ikantawi-taitariri, mataka okaratzi ikantzi-takari Pawa.

Nitsipayi

¹⁶ Ari yapiitajiro Pawa ikantairi Moisés: “Pinkantiri pirintzi Aarón: ‘Piwaankiro pikotzikiiri, pimposhiro kipatsi-pani, tima irootaki pyaanain-chani tsiito, inthonka ññaitiri maaroni Apitantoniki.’ ” * ¹⁷ Tima imatakiro Aarón okaratzi ikantai-takiriri. Iwaankakiro ikotzikiiri, iposan-takaro kipatsi-pani, pyaanaka tsiito. Iriitaki oshikita-naintsiri maaroni Apitantoniki. Tima ithonka ññasirinka-paakiri atziri-payi aajatzi ipiraitari-payi. ¹⁸ Ari imawitakaro aajatzi antyawiyari-payi impyiiri tsiito yantyawiyarin-kakiini, titzimaita imatiro. Tima oshiki ikantanaka ini atziri-payi aajatzi

* **8:16** nitsi = tsiito

ipira-payi. ¹⁹ Ikantawi-takari antyawiyari-payi pinkathari Faraón, ikantziri: “Okaratzi piñaakiri, Pawa kantakaaro.” Titzimaita inkimi Faraón ikantawi-taitariri, tima mataka okaratzi ikantzi-takari Pawa.

Simpokipayi

²⁰ Ari yapiitajiro Pawa ikantairi Moisés: “Pananinka-sitiri onkitaiti-tamanaji Faraón ijatamanaji nijaaki, pinkantiri: ‘Iroka ikantzi Pawa: “Pisinitiri ijataji nasitari naaka impinkathatajina. ²¹ Tima airorika pisinitziri ijati, aritaki nontyaantaki oshiki nasitachani simpokipayi, iriitaki oñaasirinka-paakimini piwankoki, iwankoki pinampiri-payi aajatzi iwankoki maaroni pishininka-payi. Inthonkairo maaroni iipatsiti tsika inampiyitaro. ²² Airomaita itzimi

simpoki-payi Okaakijaariki tsika isaiki Israel-iiti, ikaratzi nasitari naaka. Tima irootaki piyotan-tyaari naaka Pawa asitarori kipatsi.

²³ Tima naaka ookakaa-wintairini maaroni nasitari naaka, ikaratzi pasiwita-kari awiroka. Onkitaiti-tamanaji omatyaa iroka.” ‘ ” ²⁴ Tima

imatakiro Pawa okaratzi ikantakiri, pokapaaki oshiki simpoki iwankoki Faraón, iwankoki inampiri-payi, aajatzi iwankoki ishininka-payi, ithonkantapaakaro maaroni Apitantoni. Tima ithonka iyaaripiro-tantapaaki yokapayi simpoki.

²⁵ Irootaki ikaiman-takariri Faraón yoka Moisés aajatzi Aarón, ikantakiri: “Kantatsi pijati pimpomi-tajiniri patsipi-takaani Piwawani, iro kantacha airo pawishiro tsika owiraa nampitsi.”

²⁶ Ari ikantzi Moisés: “Ti onimotina pikantanari, tima piwinkani onatzii aririka nompomi-tiniri

Nowawani. Aririka nomatakiro iwinkani Apitanto-nisatzi, aritaki iwa-wintakinaro. ²⁷ Ontzimatyii nojajitini, tima onkarati mawa kitaitiri naniiti otzisi-masiki, nompomi-tajiniri natsipi-takaani Nowawani, nantajiro okaratzi ikantanari irirori.” ²⁸ Ikantzi Faraón: “Aritaki nosinitakimi pijati pimpomi-tajiniri patsipi-takaani Piwawani anta otzisi-masiki, airomaita pijapirotzi intaina. Pamanakotina aajatzi naaka.” ²⁹ Ikantzi Moisés: “¡Pinkathari! Aririka nositowanaji nokinkitha-waitakayimi, aritaki nonkowa-kotakiri Pawa impyaaajiri onkitaiti-tamanaji yokapayi nasiyita-chari simpoki ikaratzi oñaasirinka-kimiri awiroka, pinampiri-payi aajatzi pishininka-payi. Onkamintha airo papiitziro pamatawitina, pinthañiiyaari noshininka-payi ijati impomita-jiniri yatsipi-takaani Nowawani.”

³⁰ Ari isitowanaji Moisés ikinkitha-waitakairi iwankoki Faraón, yamanairi Pawa. ³¹ Imatakiro Pawa okaratzi ikowakiri Moisés. Pyaanaja simpoki-payi ikaratzi oñaasirinka-kiriri Faraón, inampiri-payi aajatzi maaroni ishininka-payi, tikatsi aparoni tzimaaran-tanain-tsini. ³² Iro kantacha Faraón, yapiita-najiro ikiso-siri-waitzi, ti inkimisanti ikantai-tziriri, ti isinitiri ijataji Israel-iiti.

9

Imantsiyari ipiraitaripayi

¹ Ikanta Pawa yapiitajiri Moisés ikantairi: “Pijati piñiiri pinkathari Faraón, pinkantiri:

‘Ikantzi Pawa, Iwawani Heber-iiti: “Pisini-tiri ikaratzi nasitari naaka, ijati impinkathataina. ² Tima airorika pisinitziri ijataji, irojatzirika pinthañiiyaari, ³ aritaki nowasankitaantakyaamiro kowiinkapirotatsiri mantiya-rintsi, irootaki apirota-jirini ikaratzi pipirataripawaniki, ikyaakoi-taripayi, maaroni. * ⁴ Iriima ipira-payi Israel-iiti, airo ikamaraantzi aponi. Tima nonasita-jyaari ikaratzi yasitari Israel-iiti, aajatzi irasi Apitantoni-satzi.” ’ ” ⁵ Ari yookotaki Pawa kitaitiri, ikantaki: “Onkitaiti-tamanaji nomatiro okaratzi nokantakiri.” ⁶ Okanta okitaiti-tamanaji, imatakiro Pawa okaratzi ikantakiri. Yapirotaka ikamaki ipira-payi Apitanto-nisatzi, iriima irasi Israel-iiti ti inkami aponi. ⁷ Ari isampita-kowin-takiri Faraón ipira-payi Israel-iiti, ikimatzi ikantaitzi: “Ti inkami aponi.” Iro kantacha Faraón, aikiro ikiso-siri-tana-kitzii, ti isinitiri ijataji Israel-iiti.

pathaarontsi

⁸ Ari yapiitajiro Pawa ikantairi Moisés aajatzi Aarón, ikantziri: “Pawiijiiti pakoki samampo, iri Moisés ñaakairini Faraón yooka-wanitiro jinoki. ⁹ Irootaki oshikita-naintsini iroka samampo maaroni Apitantoniki. Irootaki pathaakaa-yitirini maaroni Apitanto-nisatzi aajatzi ipiraitari-payi.” ¹⁰ Imatakiro Aarón aajatzi Moisés, yaanaki osamampoti paamari, jataki isaikira Faraón. Yooka-wani-takiro Moisés samampo jinoki. Irootaki opoñaan-tanakari

* **9:3** pipirataripawaniki = vaca-payi, oisha-payi; ikyaakoi-taripayi = caballos, asnos, camellos

ipathaa-waiyi-tanaki maaroni atziri-payi aajatzi ikimita-nakari ipiraitari-payi. ¹¹ Ti imatanajiro antyawiyari-payi imatiro yantakiri Moisés, tima ithonka ipathaa-waiyi-tanaki irirori, ikimita-nakari tsika ikantayi-tanaka maaroni Apitantonisatzi. ¹² Iro kantacha, ikantakaaro Pawa aikiro ikiso-siri-tatzii Faraón, ti ininti inkimiro ikantai-tziriri, monkarataka ikantzi-takariri Pawa pairani Moisés.

Jiriniki

¹³ Ipoñaá yapiitajiri Pawa ikantairi Moisés: “Pananinki onkitaiti-tamanaji piñiiri Faraón, pinkantiri: ‘Ikantzi Pawa, Iwawani Heber-iiti: “Pisinitiri ijataji ikaratzi nasitari naaka, impinkatha-tajina. ¹⁴ Tima nontyaan-katyii iroñaaka oshiki mantsiya-rintsi patsipi-tyaari awiroka, pinampiri-payi, aajatzi maaroni pishininka-payi. Irootaki piyotan-tyaari tikatsi pasini kimityaanani naaka aka kipatsiki. ¹⁵ Tima iroñaaka nowasankitaan-tyaamiro awiroka mantsiya-rintsi, aajatzi nonkimitaakiri maaroni pishininka-payi, tima kamaityaantsi pinkantajyaa aka kipatsiki. ¹⁶ Omapiro-tatyaa, tima naaka kantakaaro pañaayiti, irootaki iyotantaityaanari otzimi-motana naaka nosintsinka, ari onkantyyaa inkinkithata-koitan-tajyaanari naaka maaroni kipatsiki. † ¹⁷ Tima ari piñaawi-takaro kantain-chari, aikiro pithañaa-tyaari ikaratzi nasitari naaka, ti pisinitiri ijayitaji ¹⁸ Tima onkitaiti-tamanaji, onkimityaaro iroñaaka iwiraaka ooryaatsiri, ari piñaakiro omparyii

† 9:16 Wairontsi

jiriniki, ti ñaitiro pairani aka Apitantoniki kimityaaroni iroka, omapokakimi iroñaaka. ¹⁹ Ontzimatyii pintyaanti aajatirini pipira-payi, aajatzi maaroni tzimatsiri piwaniki. Tima aririka omparyaa-paaki jiriniki, onthonka owamaapaakiri atziri-payi, aajatzi ipiraitari-payi kaari saikatsini pankotsiki.” ’ ” ²⁰ Tima tzimatsi aparo-payi inampiri Faraón pinkatha-tanakiriri Pawa ikimakiro ikantakiri, yamayitajiri impiratani aajatzi ipira-payi iwankoki. ²¹ Iriima ikaratzi piyatha-tarori ñaani Pawa, ti yamajiri iwankoki impiratani aajatzi ipira-payi.

²² Ari yapiitajiri Pawa ikantajiri Moisés: “Piwaanka-wakotyaa inkitiki, omparyiita Apitantoniki jiriniki, apirotiri atziri, ipira-payi aajatzi maaroni iwankiri Apitanto-nisatzi.” ²³ Ari itzinaa-wako-tanaka Moisés inkitiki yairikakiro ikotzikiiri, ikantakaakaro Pawa ookathatyaa. Ithonka ojiriniki-tanaki maaroni Apitantoniki. ‡

²⁴ Tima matanaka ojiriniki-tanaki, okonowakaro jiriniki ookatha-rontsi. Omaapiro okowiinkataki, ti ñaapiin-taitiro pairani Apitantoniki siyaaroni iroka. § ²⁵ Tima ithonka owaaripiro-tapaakiro jiriniki iipatsiti Apitanto-nisatzi. Omatakiri maaroni atziri-payi, aajatzi ipiraitari-payi. Omatakiro owaaripiro-takiro pankirin-tsipayi shookatsiri owaantsiki, ochiworyaa-yitanakiro inchato-payi tzimatsiri nampitsiki. ²⁶ Irooma anta Okaakijaariki tsika inampijiitaro Israel-iiti, ti ñaitiro omparyii jiriniki.

‡ 9:23 ookathatyaa = paryaapaaki paamari
 ookatha-rontsi = paamari

§ 9:24

27 Ari ikaimakaan-tajiri Faraón yoka Moisés aajatzi Aarón, ikantairi: “Nokaaripirotaki naaka. Tima kamiithari inatzi irirori Pawa. Irooma naaka aajatzi maaroni nonampina-payi, kaaripirori nonajiitzini. 28 Pamaniri Pawa onkaratajiita ookatha-rontsi, aajatzi jiriniki. Aritaki nosinitakimi pijayitaji, airo nothañaanaami.” 29 Ari yakanaki Moisés ikantanakiri: “Aririka noñaakiro nojapitha-tajiro pinampi, ari nowaanka-wako-tasi-tajyaari Pawa namana-jiri. Aritaki onkarata-paaki ookathataka aajatzi jiriniki, irootaki piyotan-tyaari irasi Pawa onatzii iroka kipatsi. 30 Iro kantacha noyotzi naaka, tikiramaita pimpinkathatiri awiroka Pawa, ari ikimita-kari aajatzi pinampiri-payi.” 31 Tima apirotaka okamaki pankirintsi okaratzi paiki-ryaawi-tainchari, okaratzi aajatzi tyaakiwi-tainchari. * 32 Iro kantacha, titzimaita onkamayiti okaratzi osamani-yitatsiri oshookayitzi. † 33 Ikanta ijataki Moisés ikinkithawaitakairi iwankoki Faraón, itzinaa-wako-tanaja yamanairi Pawa. Awisain-katanaki jiriniki, ti omparyaanaji inkani, ti ookatha-tanajyaa. 34 Ikanta iñaakiro Faraón ti omparyaanaji inkani, awisanaki jiriniki, ti ookatha-tanajyaa, ari ikaaripiro-tanaji aajatzi. Tima yapiita-najiro ikiso-siri-tanaji, ari ikimitzi-tanaari inampiri-payi. 35 Antaro ikiso-siri-waitanaji Faraón, ti isinitiri ijataji Israel-iiti. Tima omonkarataka ikantakiriri Pawa pairani Moisés.

* 9:31 powainka-ryaawi-tainchari = cebada; tyaakiwi-tainchari = lino † 9:32 osamani-yitatsiri oshooka-yitzi = trigo, centeno

10

Tsitsiripayi

¹ Ipoñaa yapiitajiri Pawa ikantairi Moisés: “Pijati piñiiri Faraón, tima naaka kantakaari ikiso-siri-waitantari irirori aajatzi inampiri-payi, irootaki iñaantai-tyaarori kaari iñaapiintaitzi.

² Irootaki pinkaman-tairiri pitomi-payi aajatzi picharini-payi onkarati nantayi-tajiri Apitantoniki, tima noñaaka-yitajiri kaari iñaapiin-taitzi. Ari piyoyitajiri awirokaiti naakataki Pawa.”

³ Ari ijatanaki Moisés aajatzi Aarón iñiiri Faraón, ikantapaakiri: “Iroka ikantzi Pawa, Iwawani Heber-iiti: ‘¿Tsika-paitima piwashaantiro pikiso-siri-yitzi? Pisinitiri ijataji ikaratzi nasitari naaka, impinkatha-tajina.

⁴ Aikiro-rika pinthañaatyiiyaari, ari namaki naaka onkitaiti-tamanaji oshiki tsitsiri pinampiki.

⁵ Yanaapaakiro kipatsi, airo okaankitaji kapichiini. Yapirota-paakiro iyaaro tzimaraan-tanaintsiri owamairomi jiriniki, inthonka-paakiro iyaaro okaratzi shookatsiri inchato-payi.

⁶ Impiyota-paakyaa piwankoki, ari inkimitakyaa iwankoki pinampiri-payi, aajatzi maaroni iwankoki Apitanto-nisatzi. Iñiitajiro kaari iñaayitzi pairani asitamiri aajatzi picharinipayi.’

” Ithonkakiro ikinkitha-waitakairi Faraón, piyanaka. ⁷ Ikantanakiri inampiri-payi Faraón: “¡Pinkathari! ¿Tsika-paitima inkaratiro yasaryii-matai yoka atziri? Pisinitiri ijataji ishininka-payi, impinkatha-tairi Iwawani. ¿Tima piñiiri iyaaripiro-taitakiro anampi Apitantoni?”

⁸ Ari yapiitakiro Faraón ikaimakaan-tziri Moisés aajatzi Aarón, ikantakiri: “Pijati pimpinkathatiri Piwawani. Iro kantacha nonintzi pinkantina tsika-rika itzimi jatatsini.”

⁹ Ikantzi Moisés: “Nonthonkyaa maaroni nojajiiti: iintsi-payi aajatzi antari-konapayi, notomi-payi aajatzi nosinto-payi. Ari naanajiri maaroni nopira-payi. Tima antaro onkantyyaa noimosirinkajiri Nowawani.” * ¹⁰ Ikantzi Faraón: “Tima ti omañaa pinintzi pantiro kaari-pirori. ¿Pisiyakaantzi ari nosinitakimi pijataji, ari paayita-najiri aajatzi piinchaanipayi? Omawitakyaa intsipa-tyaami Pawa awirokaiti. ¹¹ Airo omata pinintziri. Pijajiiti awiroka antari-payi, pimpinkathatiri Pawa, tima irootaki pikowajii-takiri.” Yoipyaaakiri Faraón ti ininti iñiiri.

¹² Ari yapiitajiro Pawa ikantairi Moisés: “Piwaanka-wako-tajyaa tsika osaiki Apitantoni, tima namatyii oshiki tsitsiri, yapirotiro pankirintsi tzimaraan-tanaintsiri kaari owamaanaki jiriniki.” ¹³ Ari iwaanka-wako-tanaka Moisés tsika osaiki Apitantoni yairikakiro ikotzikiiri, ikantakaakaro Pawa otampyaataki kitaiti aajatzi tsitini. Okanta okitaiti-tamanaji, iñiitatzii oshiki tsitsiri amakiri tampyaa kinapain-tsiri isitowa-piintzi ooryaatsiri. ¹⁴ Tima piyotapaaka tsitsiri-payi Apitantoniki. Ti ontzimaji tsika onkaankiti kapichiini. Omaapiro ishikita-paaki, ti iñaitiri pairani, airo iñiitaji apaata aajatzi. ¹⁵ Ithonka yanaapaakiro maaroni nampitsi, tsi-

* **10:9** nopira-payi = oisha-payi, vaca-payi

tinipiriniki ikantapaaka kipatsiki. Ithonka iwa-paakaro pankirintsi, maaroni okithoki-payi in-chato okaratzi tzimaraan-tanaintsiri kaari owa-mai jiriniki. Ithonka yapirotakiro, ti iñaitaji Ap-itantoniki tsika onatsiryaati inchatosi, omataka owaantsiki aajatzi antami-masiki.

¹⁶ Ari isintsi-tanaki Faraón ikaimakaan-takiri Moisés aajatzi Aarón, ikantakiri: “Nokaaripiro-tzimo-takiri Piwawani, ari nokimitzi-takamiri aajatzi awiroka. ¹⁷ Iro kantacha, nonintzi

pimpyaako-tajinaro nantzimo-takimiri, airo napiitajiro. Pinkowa-kotiri Pawa, impyaajiri nowankoki naaka yokapayi wamaan-taniri.”

¹⁸ Ikanta isitowanaji Moisés iwankoki Faraón ikinkitha-waitakairi, yamanajiri Pawa. ¹⁹ Ari

ikantakaakaro Pawa ontampyaati sintsiini okinapaakiro ikyaapiintzi ooryaatsiri, ithonka aanakiri tsitsiri-payi ookakiri Inkaariki Kiraankaaro. Ti iñiitanaji tsitsiri maaroni

nampitsiki Apitantoniki. ²⁰ Iro kantacha Pawa, aikiro ikiso-siri-takaa-tziiri Faraón, ti isinitiri ijataji Israel-iiti.

Tsitinikiri

²¹ Ari yapiitajiro Pawa ikantairi Moisés: “Pintzinaa-wakoti inkitiki, ontsitinkiti maaroni Apitantoniki, tima tontakyya onkantyya tsitinikiri kantacha yantaitiro.” ²² Ari itzinaa-

wako-tanaka Moisés inkitiki, tima mawa kitaitiri otsitinkitaki maaroni Apitantoniki. ²³ Tim

tikatsi matajironi iñiiri ishininka, okaratzi mawa kitaitiri ti onkanti yaniiwai-taiti tsika-rikapayi. Iriima Israel-iiti kitainka ikantakoyita iwankoki irirori-payi. ²⁴ Ari yapiita-najiro Faraón

ikaimakaan-takiri Moisés, ikantakiri: “Pijati iroñaaka pimpinkatha-tairi Pawa, paanakiri pitomi-payi. Apatziro pookanakiri pipira-payi.”
 † ²⁵ Ikantzi Moisés: “Awiroka opawakinani ipiraitari nompomitiri, irijatzi kachaaryiin-katatsini nompomi-tiniri Pawa. ²⁶ Tima ontzimatyii naanajiri ikaratzi nopiratari naaka. Airo nookanaji aparoni, iriitaki noimosirinkan-tapiintariri Nowawani. Tima airorika nayiri, ti noyoti ompaityaa noimosirinkan-tyaariri Pawa aririka nariitakyaa tsika nosiritaro.” ²⁷ Tima iriitaki Pawa kantakaakaro ikiso-siri-tantari Faraón, ti isinitiri ijayitaji. ²⁸ Ikantanakiri Faraón yoka Moisés: “¡Pijati! Ti noninti pimpiyi piñiina. Aririka napiitakiro noñiimi, aritaki pinkamaki.” ²⁹ Ikantzi Moisés: “¡Kamiitha pikantakiri! Airo napiitajiro noñiimi.”

11

Inkami yantaritipayi itomi Apitantonisatzi

¹ Ipoñaá yapiitajiri Pawa ikantairi Moisés: “Naaka kantakaan-tironi iñaantyaarori pinkathari pasini kowiinkari, irojatzí iñiiri maaroni Apitanto-nisatzi. Aririka iñaakiro inkowiinka-tako-tanaki Faraón, aritaki isinitajimi pijataji. Iriitaki Faraón sintsiwin-timini pijatantajyaari. ² Pinkantiri pishininkapayi inkampitiri pinatachari isaika-nampi-tziri, ari onkimitzi-tyaari kooya-payi onkampitiro osaika-nampi-tziri ompayita-wajiro iwitsikaitziri kiriiki, ooro.” ³ Ikantakaakari Pawa

† **10:24** pipira-payi = oisha-payi, vaca-payi

Apitanto-nisatzi impasita-wajyaari Israel-iiti. Ari ikimitzi-taikari aajatzi Moisés, ikimita-kaitakari iriipirori. Oshiki ipinkatha-takiri inampiri-payi Faraón aajatzi maaroni atziripayi. ⁴ Ari ikinkitha-waitakaakiri Moisés pinkathari Faraón, ikantakiri: “Pinkimi ikantzi Pawa: ‘Aririka oniyankiityaa-paaki tsitiniri, ari naniitiro maaroni nampitsi Apitantoni. ⁵ Tima inthonka inkami yantari-tipayi itomi Apitantonisatzi, imatzityaa yantariti iwaiyani Faraón, okantawitaka iriipirori isaikawitaka iwinkatharimintoki. Imatzityaa yantariti iwaiyani asinonkainkari otzikataari tononka-waitatsiri. Ari inkami-takyaa yantariti iwaiyani ipirapayi. ⁶ Tima akiwainka inkantaityaa yirajiityaa Apitantoniki, ti iñiitiro pairani kimityaaroni, airo apiitaja aajatzi apaata. ⁷ Iro kantacha, tikatsi maimani-tirini Israel-iiti, airo itzimi otsitzi tharotirini. Irootaki piyotan-tyaari iyotziri Pawa Apitanto-nisatzi, iyotzitari Israel-iiti ikaratzi yasitari irirori. ⁸ Ari impokanaki pinampiripayi iñiina, intyiirowa-paaki, inkanti: ‘Pijataji awiroka, paanajiri pishininka-payi ikaratzi pitsipa-takari.’ Aririka onkarataki awisatsini, aripaiti nojataji.” Tima antaro ikisanaka Moisés isitowanaji ikinkitha-waitakairira Faraón. ⁹ Ipoña yapiitakiro Pawa ikantziri Moisés: “Oshiki inthainkimi Faraón, irootaki kantakaan-tironi iñaantyaarori okaratzi kaari iñaapiintaitzi pairani Apitantoniki.”

¹⁰ Imatakiro Moisés aajatzi Aarón, tima iñaakayi-takiri Faraón kaari iñaapiintzi. Iriitaki Pawa kantakaaro ikiso-siri-tantanaari Faraón. Ti

isinitiri ijataji Israel-iiti isaikakira inampiki.

12

Anankoryaantsi

¹ Ikanta Pawa iñaanatairi Moisés aajatzi Aarón anta Apitantoniki, ikantajiri: ² “Iriipirori inatyii yoka kasiri, iriitaki itapiin-tajyaaroni kasiri osarintsiki. * ³ Pinkinkitha-waitakairi maaroni Israel-iiti, pinkantiri: ‘Aririka ariityaa kitaitiri 10 yoka kasiri, ari piyosiitiri aparoni pipira iwankoitiki aparo-payi pishininkapayi awiroka. † ⁴ Tirika pishikiti piwankoki pinthonkan-tyaariri piyaari pipira, kantatsi pinkaimiri saika-nampitzimiri, pantityaari pipira, iriitaki iyaari ikaratzi isaikajiitzi irirori iwankoki. ⁵ Tima kamiitha inkantyyaa yoka pipira, sirampari inatyii ontzimi aparoni isarintsiti. ‡ ⁶ Ari isaikawaki yoka pipira irojatzit kitaitiri 14 yoka kasiri. Iriitaki piwamaayitiri aririka ontsitiniityaanaki aparo-payi piwankoki. ⁷ Payiro iriraani, pimpotho-tantyaaro apitiro otzinkami-panki aajatzi okonOMPI-panki pasitakoro tsika piwayityaari pipira. ⁸ Tima tsi-tiniriki piyaari pintasi-takiri, patantyaari kaari iwaitai-tziri siñakairori, aajatzi inchasi kipishitatsiri. § ⁹ Airo piwari naakirari, aajatzi pinkimijajiri kotsirintsi, apatziro piyaari tasirintsi. Tima

* **12:2** itapiin-tajyaaroni kasiri osarintsiki = ithonki-matapaaro kasiri marzo yitanta-najyaarori kasiri abril. † **12:3** pipira = oisha = cordero ‡ **12:5** pipira = oisha inatyii, tirika cabra. § **12:8** patantyaari = pan

kantatsi piyaaro aajatzi okaratzi tzimantayitariri inthomponta imotyaaki. ¹⁰ Pinthon-katiri piyaari, airo piwapithaantari piyaari onkitaiti-tamanaji. Aririka intzima-raantapaaki kapichiini, pintayiri. ¹¹ Iroka pinkantyya piyaari. Piwathakityaa, airo panii-kontatasita, pairikiro pikotzikiiri, sintsipayini piyaa. Tima iroka kitaitiri ampaitajiro “Anankoryaantsi,” irasi Pawa. ¹² Tima iroñaaka tsitiniri nonkinanaki maaroni nampitsi Apitantoniki, ari nowamaakiri maaroni yantariti iwaiyani Apitantoni-satzi, aajatzi yantariti itomi-payi ipira-payi. Tima Pawa nonatzii naaka. Aritaki nowasankitaa-nakiniri iwawa-niroti Apitantoni-satzi. ¹³ Tima irootaki iraantsi noyotan-tapaa-kyaarori piwanko tsika pisaika-yitzi awiroka. Aririka noñaapaakiro ompotho-takyya iraantsi piwanko, nanankoryaanakiro. Airo piñiuro mantsiyarintsi wamaantatsiri yatsipi-tyaari Apitantonisatzi. *

¹⁴ Tima irootaki pinkinkithasiri-tapiintajiri iroka kitaitiri, antaro poimosirinkajiro pisirita-jyaari Pawa. Irootaki imatajiri inkarati pincharini-tajyaari. Irasi iwiro yoimosirinkajiro. ¹⁵ Tima onkarati 7 kitaitiri piwapiin-tyaaro yatantaitari. Pookayitiro piwankoki okaratzi siñakairori itana-karori kitaitiri. Tzimatsi-rika atziri owakyaaroni

* **12:13** Kantako-tachari aka “nanankoryaa-nakiro” iriitaki ñaawaitatsi Pawa, tima yanankoryaa-tyiuro iwanko-payi Israel-iti. Ari okanta iwawisaa-kotan-taariri ikaratzi saikatsiri pairani, itasonka-wintajiri. Tima Pawa aajatzi Imaninkariti, aririka yanankoryiuro pankotsi, itasonka-winta-tziuro, airo iñaitziro mantsiyarintsi inkimaatsi-taityaari. Ti osiyaaro aririka yanankoryaanti sirtsii.

siñatsiri yatantaitari itana-karori kitaitiri irojatzi omonkara-tantakya 7 kitaitiri, airo isinitai-tziri intsipa-tajyaari ishininka, yookaitakiri. † 16 Tima papatowintajyaana pimpinkathataina itana-karori kitaitiri. Ari pinkimi-tajirori aajatzi aririka omonkara-tapaakya 7 kitaitiri. Tikatsi antawai-tatsini, apatziro inkotsiti iyaari. 17 Poimosirinkajiro iroka kitaitiri iwantai-takarori yatantaitari kaari iwaitai-tziri siñakairori, tima irootaki kitaitiri naantaamiri pisaika-witaka Apitantoniki. Ontzimatyii piyomitaajiri inkarati pincharin-tajyaari, irasi iwiro yoimosirinkajiro irirori nokantakiri. 18 Piwapiin-tajyaaro yatantaitari kaari iwaitai-tziri siñakairori kitaitiri 14 irojatzi kitaitiri 21 aririka yitana-kyaaro owakirariki osarinsi. 19 Tima airo otzimawaitzi kapichiini siñakairori yatantaitari piwankoki, irojatzi omonkara-tantakyaari 7 kitaitiri. Tzimatsi-rika owakota-kyaaroni siñakairori, airo inintaitajiri pinampiki, yookaitakiri. Onkanta-wityaa Israel-iiti inatyii, pasini-satzi-rika saikimo-tzimiri, ontzimatyii yookaitiri. 20 Tima tsika-rika pinampi-yitajyaaro awiroka, airo piwako-waitaro siñakairori yatantaitari.’ ”

21 Ari yapatotakiri Moisés maaroni antarikona-payi Israel-iiti, ikantakiri: “Pijati piyosiiyiti pipira piwamairi piwankoki, iriitaki oimosirinkyaari kitaitiriki ‘Anankoryaantsi.’
‡ 22 Payi inchasi, pashitan-tyaaro iriraani pipira piwako-takiri, pimpotho-tantyaaro

† 12:15 yatantaitari = pan ‡ 12:21 pipira = oisha = cordero

apitiro otzinkami-panki aajatzi okonmpi-panki pasitakoro. Aritaki pisaikawaki piwankoki, airo pisitowa-waitzi irojatzi osaikira.

§ 23 Tima inkinatyii Pawa iwamaanakiri yantariti iwaiyani Apitantoni-satzi. Aririka iñaapaakiro iraantsi pipotho-takiro apitiro otzinkami-panki aajatzi okonmpi-panki pasitakoro, ari yawisanakiro piwanko-payi. Airo isinitziri Pawa inkyaa-pankotimi apirotantatsiri.

24 Poimosirinka-piintajiro awiroka nokantakimiri, irasi iwiro aajatzi inkarati pincharini-tajyaari yoimosirinka-yitajiro irirori.

25 Aririka pariitajyaa kipatsi-kinta ikasiyakaakimiri Pawa, irojatzi poimosirinki-tajyaari aajatzi anta.

26 Aririka isampitajimi inkarati pincharini-tajyaari, inkantimi: ‘¿Ipaitama siyaka-wintachari iroka oimosirinkaantsi?’

27 Iroka pinkanti awirokaiti: ‘Ari yatsipi-takaitari ipiraitari yoimosirinkaitariri Pawa kitaitiriki Anankoryaantsi. Tima yanankoryaakiro pairani Pawa iwanko-payi ashininka Israel-iiti isaikantawitakari Apitantoniki, tima iwamaanakiri yantariti iwaiyani-payi Apitantoni-satzi, iriima ashininka-payi arokaiti ti iwamaanakiri.’ ”

Ari ityiirowanaka Israel-iiti ipinkatha-tanakiri Pawa. 28 Ikanta ijajiitaji Israel-iiti, imatakiro okaratzi ikantakiriri Pawa yoka Moisés aajatzi Aarón.

Ikamaki yantariti iwaiyanipayi

§ 12:22 inchasi = hisopo

29 Okanta niyaankiiti tsitiniri, ithonka iwamaakiri Pawa yantariti iwaiyani Apitantoni-satzi. Yitanakari yantariti iwaiyani pinkathari Faraón, imatzitakari yantariti iwaiyani yasitakoi-tziri. Ari ikimitaakiri itarori owaiyani ipira-payi. 30 Ikanta isaakitanaki tsitiniriki Faraón, maaroni inampiri-payi, aajatzi Apitantoni-satzi, antaro okantaka iraantsi. Tima maaroni iwankoki ikamayitaki yantariti iwaiyani-payi. 31 Ari ikaimakaan-takiri Faraón tsitini-paiti Moisés aajatzi Aarón, ikantakiri: “Pijataji, ti noninti pisaiki-motajina, paanajiri maaroni pishininka Israel-iiti, pimpinkathatiri Pawa, tima irootaki pikanta-piintakinari. 32 Paanajiri maaroni pipira-payi. Pimatiro pinintapiin-takiri pantiri. Pijatana-kiita. Pamanako-wintajina aajatzi naaka.” *

33 Tima isinchinka-thatanakiri Apitantoni-satzi isintsi-tantyaari ijataji Israel-iiti, ikantziri: “¡Pijatanaki sintsiini! Ti noninti napirotyaa nonkami.” 34 Ari yaanakiro Israel-iiti opatha yatanta-jiitantari kaari ikonowaitzi siñakairori, iponatan-tanakaro imanthaki, yanatanakiro. 35 Imatakiro Israel-iiti okaratzi ikantakiriri Moisés, ikamita-nakiri Apitantoni-satzi ikaratzi iwitsikai-tziri kiriiki, ooro, aajatzi kithaarintsi. 36 Iriitaki Pawa kantakaakari Apitantoni-satzi ipasitan-tawaariri Israel-iiti, ipayita-wajiri okaratzi inintziri. Ari ikantakirori Israel-iiti yaapithatan-tanaariri Apitantoni-satzi iwaararo.

Isitowayitai Israel-iiti Apitantoniki

* 12:32 pipira-payi = poishati, pivacati

³⁷ Ari ijajiitaji Israel-iiti ipoñaanakaro Ito-myaani Ooryaatsiri ijajiitiro Pankojaaki. Tima iyosiityaa antari-payi, ikarajiitzi 600,000 atziri. Ti iyoitiro tsika okaratzi kooya-payi aajatzi iintsi-payi. ³⁸ Ti apatziro iyosiityaa Israel-iiti ijaji-itaji, ikonowa-nakari nasiyita-chari atziri kaari ishininkayita. Tima yaayitanaji oshiki ipiraitari-payi. † ³⁹ Tima sintsiini imisitowakiri inampiki Apitantoni-satzi, ti inkonowa-nakiro siñakairori opatha yatantaitari, ti inkotsi-tanaki iwariti, apatziro itasitanaki yatantaitari.

⁴⁰ Tima okaratzi 430 osarintsi isaikaki Israel-iiti anta Apitantoniki. ⁴¹ Aripaiti isitowa-jiitaji maaroni iwaiyiri-takaani Pawa isaikawitaka anta Apitantoniki omonkara-tapaaka 430 osarintsi. ⁴² Aamaako-winta iwakiri Pawa tsitiniriki Israel-iiti, tima aritaki imisitowajiri isaikawitakara Apitantoniki. Irootaki yaamaakowin-tantajyaariri Pawa iroka tsitiniriki Israel-iiti, irojatzii imaitajiri inkarati incharini-tajyaari.

13

Yasitari Pawa yantaritipayi iwaiyani Israel-iiti

¹ Ikanta yapiitajiro Pawa iñaanatairi Moisés, ikantziri: ² “Pasita-kaiyaanari yantariti-payi iwaiyan-taitani. Tima maaroni ojiwatani owaiyani pishininka-payi Israel-iiti, aajatzi asi ipiraitari-payi, nasi inayitatzii yokapayi.”

³ Ari yapiitajiro Moisés ikantairi ishininka-payi Israel-iiti, ikantziri: “¡Noshininkaiti! Pinkinkithasiri-tajiro kitaitiri pisitowan-taari

† 12:38 ipiraitari-payi = oisha-payi, vacapayi

Apitantoniki, tsika Impira-witaitakami. Tima isintsinka Pawa imisitowan-taami. Irootaki airo piwantajaro ikonowai-tziro siñakairori yatantaitari. ⁴ Tima yoka kasiri ipaitai-tziri “Iiriki”, iriitaki pisitowan-tayitajyaari. *

⁵ Iriitaki yoka kasiri poimosirinkan-tajyaari apaata aririka paajiro inampitsiti Owintini-satzi, Tharowan-taarini-satzi, Tonkaarisatzi, Thaantiwinisatzi, aajatzi Kayaawinisatzi. Tima irootaki ikasiya-kaakiriri Pawa pairani acharinini pasitajyaaro. Ari oshookapaji anta oshiki pankirintsi, aajatzi tsika itzimapaji oshiki ipiraitari. † ⁶ Tima onkarati 7 kitaitiri piwajyaaro yatantaitari kaari ikonowaitzi siñakaironi. Iro kantacha aririka omonkara-tapaakyya 7-tatsini kitaitiri, poimosirinkajiri Pawa. ‡ ⁷ Tima onkarati 7 kitaitiri iwaityaaro yatantaitari kaari ikonowaitzi siñakaironi. Airo otzimawaitzi kapichiini pinampiki opatha ikonowai-tzirori siñakairori. ⁸ Ontzimatyii pinkaman-tajiri apaata pitomi, pinkantairi: ‘Opoñaantari aimosirinkiro iroka kitaitiri, tima tzimatsi yantzimota-kinari pairani Pawa nositowan-taari nosaika-witaka Apitantoniki.’ ⁹ Pinkimi-takaan-tajiro iroka ñaantsi pinkinta-kotyaaromi pakoki aajatzi pitamakoki. Pinkinkitha-kotajiro iyotakaa-jimiri Pawa, tima isintsinka Pawa yaantaamiri pairani pisaika-witaka

* **13:4** Iiriki = Abib † **13:5** Ikantai-tziri aka “tsika oshookapaji anta oshiki pankirintsi, aajatzi tsika itzimapaji oshiki ipiraitari.” Tima irootaki osiyarori ikantaitzi “itzimapaji oshiki pitsi aajatzi owaaki thomitsi, okimiwai-tapaja ositowaa-tapaji nijaa.” ‡ **13:6** yatantaitari = pan

Apitantoniki. ¹⁰ Ontzimatyii pamitajyaaro poimosirinkajiro osarintsiki-payi aririka omonkara-tapajyaa. ¹¹ Ari yariita-kaajyaami Pawa iipatsitiki Owintini-satzi, tsika otzimi ikasiya-kaakimiri awiroka aajatzi picharinini. Aririka yasitakaa-jyaamiro awiroka, ¹² pasita-kaajyaari awirokapayi Pawa maaroni ijiwaitziri iwaiyan-taitani. Ari pinkimi-tajiriri sirampari ojiwatziri owaiyani pipira-payi, tima iriitaki Pawa asitari. ¹³ Iriima ojiwatziri owaiyani pipira ikyaakoitari, pimpoyii-tantyaari yanini pipira kaari ipinkaitzi. Airorika itzimi pimpoyii-tantyaariri, pinkatzikiri. Ari pinkimi-tajiriri aajatzi iwaiyani inkarati pincharini-tajyaari, pimpoyii-tantyaari yanini pipira iwaitari. § ¹⁴ Aririka isampitimi piwaiyani, inkantimi: 'Ipaita kantakota-chari iroka?', pinkantiri awiroka: 'Irootaki kantakotacha isintsinka Pawa imisitowan-tairi asaikawita Apitantoniki, impira-waitajai. ¹⁵ Okantakaakaro ikiso-siri-waitaki pinkathari Faraón, ti isinitina nojataji, irootaki iwamaan-takariri Pawa yantariti iwaiyani Apitantoni-satzi, ari ikimitaakiniri aajatzi ojiwatziri owaiyani ipira-payi. Irootaki nopomitan-taaniriri Pawa sirampari ojiwatziri owaiyani nopira. Ari nokimitajiriri itarori iwaiyani notomi-payi. ¹⁶ Pinkimitaakaan-tajiro awiroka pinkinta-kotatyiiyaaromi ñaantsi pakoki aajatzi pitamakoki, tima sintsi ikanta Pawa yamantairi pairani asaikawitaka Apitantoniki.' "

§ 13:13 ikyaakoitari = mora = asno; iwaitari = oisha

Minkori aajatzi paamari

¹⁷ Ikanta isinitajiri pairani Faraón ijataji Israel-iiti, ti inkinakaa-najiri Pawa iipatsitiki Kinawai-taniriiti, ari ithakiryaaapiintaitziro. Tima inkanta-kitzii Pawa: “Aririka iñaakiro Israel-iiti manataantsi-payi, ari inintanaji impiyanajiro Apitantoniki.” ¹⁸ Irootaki itapota-kaantakariri Pawa otzisi-masiki irojatzi Inkaariki Kiraankaaro. Tima owitsikyaa ikantajiitaka Israel-iiti iwayirityaa isitowan-taari Apitantoniki. ¹⁹ Tima yamajiro Moisés itonki-poroki José, irootaki inintakiri pairani José, Ikantaki: “Aririka inisironka-tajimi apaata Pawa, nonintzi pinkantina kamiithaini, paana-jinaro apaata notonki-poroki.” ²⁰ Ikanta yawisanaki Israel-iiti isaikawi-tapaaka Pankoshaaki, ariijiitaka Shiwamin-taaki tsika itanakaro otonkaaro otzisi-masi. Ari imajiitapaaki. ²¹ Iriitaki Pawa jiwatapiin-takiriri. Tima iñihiro okantasamata kitaipaiti minkori, iyotzi ari inkinajiiti. Irooma tsitini-paiti opaamatzi minkori, irootaki okoñaatantari tsika ikini yaniijiiti. Ari okanta yaniitan-takari kitaitiriki aajatzi tsitiniriki. ²² Tima ti ookani owiri Israel-iiti kitaipaiti okantasamataka minkori, ari okimitakari tsitini-paiti okitainka-takotziri opaamasamataki.

14

*Imontyaanakaro Israel-iiti Inkaari
kiraankanaaro*

¹ Ari iñaawaitaki Pawa, ikantziri Moisés:
² “Pinkantiri pishininka-payi Israel-iiti

impiyajiita Kyaa-mori-winiki, tima ari oniyaanki-thatziri anta osaiki inkaari tsika omontita-paaro nampitsi ipaitai-tziri Iwaararo Inkaniwiri, ari Pankothanthaari anta. ³ Irootaki inkantan-tyaari Faraón: ‘Tikatsi inkini isiyi Israel-iiti, otzikawakiri otzisi-masi.’ ⁴ Ari nonkanta-kaakyaaro naaka yapiitiro inkiso-siri-tanaji Faraón, irootaki inintan-tyaari impatzima-tawajimi. Ari noñaakan-tirori nosintsinka, nontsipatairi iwayiriti-payi. Ari iyotiri Apitantoni-satzi naaka Pawa.” Imatakiro Israel-iiti okaratzi ikantakiriri Pawa.

⁵ Ari ikamantai-takiri iwinkathariti Apitantoni-satzi, ikantai-tziri: “Siyaka Israel-iiti.” Antaro owatsimaa-nakiri Faraón ikimawaki, imatzitanakaro inampiri-payi irirori, ikantajii-tanaki: “¿Ipaita asinitan-taariri ijataji Israel-iiti, tikatsi ampirata-jyaari?” ⁶ Sintiini iwitsika-nakiro isiyako-minto, ikaimakiri iwayiriti. ⁷ Iyosiitaki iroopirori siyako-mintotsi okaratzi 600. Yaanaki aajatzi pasini isiyako-minto-payi Apitantoni-satzi, ari ititanakari jwayitziriri iwayiriti. ⁸ Iriitaki Pawa kantakaarori ikiso-siri-tanta-naari Faraón, pinkatha-ritatsiri Apitantoniki, ipatzima-tanakiri Israel-iiti. Iro kantacha Faraón ti inkinkithasiri-tajiro antaro okantaka sintsin-kantsi isitowan-taari Israel-iiti inampiki. ⁹ Jaitijiitaki Apitantoni-satzi ipatzima-tziri Israel-iiti. Ari ikaratanakiri iwayiriti-payi ikyaakoyitakari ipira-payi, aajatzi isiyako-minto-payi Faraón. Iyaatawajiri iwanko-thaanti-yitapaaka inkaari-thapyaaki Kyaa-moriwini, omontitakari

nampitsi Iwaararo Inkaniwiri. *

¹⁰ Ikanta okaaki-tapaaki Faraón, yaminajitaki Israel-iiti, iñaatziiri ipokajitaki Apitantonisatzi ipatzima-takiri. Antaro itharowa-jiitanaki Israel-iiti, ikowako-tanakiri Pawa yamitakotiri.

¹¹ Ikantanakiri Moisés: “¿Tikatsima Apitantoniki tsika nonkitatyaa pamantanari otzisi-masiki nonkamayiti? ¿Tsikama pinkantinaka? ¿Paitama pamantaanari nosaikawita Apitantoniki?”

¹² Aritaki nokantzi-takami Apitantoniki: ‘Piñaasi-tyaana isintsiwinta-waitana Apitantonisatzi nantawai-tiniri, irootaki kamiitha-witacha impira-tyaana Apitantonisatzi, airo noñiromi iroñaaka nonkami otzisi-masiki.’ ”

¹³ Ari yakanakiri Moisés ishininka-payi Israel-iiti, ikantziri: “Airo pitharowan-tajiitari. Pintonta-siriti. Aritaki iwawisaa-kotakimi Pawa. Tima inkarati Apitantonisatzi piñiiri iroñaaka, airo piñaajiri apaata.

¹⁴ Airo okantzi-mowaitami, iriitaki Pawa kisakowin-tyaamini awirokaiti.”

¹⁵ Ari ikantanaki Pawa: “¿Moisés! ¿Ipaitama pikaimakaimatantanari? Pinkantiri pishininka-payi Israel-iiti: ‘Pijajiti.’ ”

¹⁶ Irooma awiroka piwaankiro pikotzikiiri inkaariki, aritaki ontinka-ryaanaki. Tima piryaasaanti onkanta-nakyaa, ari inkinajii-tanaki Israel-iiti yanijiiitanaki.

¹⁷ Naaka oomasontyaasiritirini Apitantonisatzi, inintan-tyaari impatzimatanakimi. Ari iñiirori nosintsinka Faraón, aajatzi maaroni iwayiriti. Napirotiro isiyakominto aajatzi ipira-payi ikyaaako-yitari-payi.

* **14:9** ipira-payi = imorani = caballo

¹⁸ Tima ari iyoti Apitantoni-satzi naakataki Pawa, aririka iñaakiro nosintsinka tsika nonkantakiri pinkathari Faraón, napirotzitiri isiyako-minto, iwayiriti aajatzi ipira-payi ikyaakoitari-payi”

¹⁹ Ikanta Imaninkariti Pawa, aajatzi minkori jiwatapiin-takiriri Israel-iiti, impoitanaki itaapiiki tsika ikinajii-tapaakiro. ²⁰ Satikanaka niyaankiniki ipokajiiitzi Apitantoni-satzi ipatzima-tziri Israel-iiti. Tsitiniki okantzi-mojii-takari Apitantoni-satzi, iriima Israel-iiti koñiinka okanta iñiuro irirori tsitini-paiti. Irootaki kaari imatantaro Apitantoni-satzi iyaatiri Israel-iiti, tima tsitiniki ikantakotaka irirori.

²¹ Ikanta iwaanka-nakiro Moisés irako inkaariki, ikantakaakaro Pawa ompoki antaro tampyaa tsitini-paiti okinapaakiro isitowa-piintzi ooryaatsiri, ari otinka-ryaanaki inkaari, awotsitanaki. ²² Yaniitan-tanakaro Israel-iiti tsika opiryaa-tanaki inkaari, tima osiyawai-tanakaro impirita okatziya-tantaa-tanaka yampatiki aajatzi irako-piroki. ²³ Iyaataa-jiitakiri Apitantoni-satzi, itsipayi-takari iwayiriti Faraón ikyaako-yitakari ipira-payi, isiyako-yitaka isiyako-mintoki-payi, wiraajiitaka niyaankiniki inkaari. ²⁴ Ikanta okitaitzi-mataki, yaminaki Pawa isaikaki okitainkataki minkori oorintasamatainchari, iñaakiri iwayiriti Apitantoni-satzi, ikantakaakaro ayima-jiitiri itharowanka. ²⁵ Ikantakaaro aajatzi othopaa-yitanaki osiyantari isiyako-minto. Ari owatsi-pirotakiri itharowa-jiitanaki. Ikantajiiitzi Apitantoni-satzi: “Thami ampiya-pithatiri Israel-iiti, tima inkisawin-tatyii-yaari Pawa.”

²⁶ Iro kantacha ikantakiri Pawa yoka Moisés: “Piwaankiro pako inkaariki, ompiyiita nijaa anairi maaroni Apitantoni-satzi, isiyako-minto-payi aajatzi ikaratzi kyaakotariri ipira-payi.”

²⁷ Aritaki kitaiti-tzimatani, iwaanka-nakiro irako Moisés inkaariki, sintsiini okantanaka inkaari osirinka-paaka. Isiyaminthaita Apitantoni-satzi, imonthaitaro inkaari. Ari ikantakirori Pawa yapirotan-takariri Apitantoni-satzi niyaankyaniki inkaari. ²⁸ Tima sintsiini osirinka-paaka inkaari, anaankiro isiyako-minto-payi, ikaratzi kyaakotariri ipira-payi, aajatzi maaroni iwayiriti Faraón itsipatakari ipatzima-tziri Israel-iiti. Yapirotaka maaroni, tikatsi añaaajatsini. ²⁹ Iriima irirori Israel-iiti kamiitha yaniitan-tanakaro inkaari tsika opiryaa-tanaki, osiyawai-takaro impirita okatziya-tantaa-tanaka yampatiki aajatzi irakopiroki.

³⁰ Ari ikantakirori Pawa iwawisaa-kotantakariri Israel-iiti impira-waitari Apitantoni-satzi. Iñaakiri Israel-iiti ikamajitaki Apitantoni-satzi naryaa-masini inkaari-thapyaaki. ³¹ Ikanta iñaakiro Israel-iiti iroopirori okantaka yantakiri Pawa yiitsinampaakiri Apitantoni-satzi, ipinkatha-tanakiri, yawintaa-nakari Pawa aajatzi ikimitaa-nakiriri Moisés, impiratani Pawa.

15

Iwanthaani Moisés

¹ Ari ipanthesa-kotanakiri Pawa yoka Moisés aajatzi ishininka-payi Israel-iiti. Iroka ikantzi ipanthesa-jitzi:

Nompanthaa-kotajiri Pawa, tima iriipirori ikan-taka irirori yiitsinampaantaki.
 Iwiinkakiri ikyaakoitari aajatzi ikaratzi kyaako-tariri. * ² Nompanthaa-wintajiri Pawa,
 Tima iriitaki sintsita-kayinari, iriitaki owawisaa-kotaanari.
 Iriitaki Nowawani, ontzimatyii nowisiryaa-wintajiri,
 Iriitaki Iwawani asitanari, ontzimatyii noki-mosiriwintairi.

Nijaa Kipishaari

²² Ikanta yaanajiri Moisés ishininka-payi Israel-iiti yookanajiro Inkaari Kiraankaaro. Ikinanaki otzisi-masiki ipaitai-tziro Tantotsi-wini, tima mawa kitaitiri yanijjiitaki, ti iñaaji nijaa otzisi-masiki irajiri. ²³ Ikanta yariijjiitaka ipaitai-tziro Kipishaa, ti onkanti irapaakiro nijaa, tima kipishaa okantaka. Irootaki owaitakaan-tzirori anta Kipishaa. † ²⁴ Ari ikisima-tanakiri ishininka-payi Moisés, ikantajji-tziri: “¿Ipaitama iriri?” ²⁵ Irootaki yamanan-tanakari Moisés ikowako-takiri Pawa. Ari iñaakakiriri aparoni inchasimpoki. Yaakiro Moisés, iwiinkakiro nijaaki, kamiitha-tanaki iriro.

Ari inintanaki Pawa iñaanta-kaajyaari, ikantakaan-taki onkarati yamitajyaari. Tima iñaanta-tyiiaari. ²⁶ Ikantakiri: “Aririka pinkimisantiri Piwawani, tampatzika-siriri pinkantajyaa, pimonkara-tajiro ikantakaantani, noñaakimi piwashaan-tajiro okaratzi

* **15:1** ikyaakoitari = caballo † **15:23** Kipishaa = Mara

iwinkakaantani, airo patsipitaro awiroka mantsiyarintsi yatsipi-takari Apitantoni-satzi, tima naaka Pawa, wawisaako-tantziri.”²⁷ Ikanta yariijiitaka Kompiro-jaariki, ari otzimiri anta okaratzi 12 nijaatinka, ari oshookiri aajatzi okaratzi 70 kompirosi. Ari iwanko-thaanti-jiitapaaka anta.

16

Ipakiri Pawa iwariti Israel-iiti

¹ Tima irootaki iroka kitaitiri 15 inkarantyaarimi apiti kasiri isitowan-tajari Israel-iiti Apitantoniki. Ari yawisajii-tanaki ipoñaanajaro Kompiro-jaariki irojatzi niyaanki-thakiniki otzisi-masi Kitoochiintoni. ² Okanta anta otzisi-masiki, maaroni Israel-iiti iñaanawaitapaakiri Moisés aajatzi Aarón. ³ Ikantajiitzi: “Ari okamiithawita iwamaayi-tinami Pawa Apitantoniki, tsika nopiyota-kotapiin-tziri wathatsi noyowitzitiki, tsika nokimatziitapiinta-jiita nowawai-jiita. Irooma pama-jiiwitakana awiroka aka otzisi-masiki ari paakainaro notashi maaroni nokarajiitaki.” *

⁴ Ari yapiitajiri Pawa, ikantairi Moisés: “Ari nowaryaa-kiniri owaritintsi. Irootaki iyoyairi Israel-iiti onkarati iyaari aparoni kitaitiri. Ari noyotiriri ikimisan-tziro-rika nokantziriri. ⁵ Iro kantacha iroka 6-tatsiri kitaitiri, ontzimatyii yanaakairo okaratzi iyoyaapiin-tziri pasiniki kitaitiri, irootaki iwapithaan-tyaari.” ⁶ Irootaki iroka ñaantsi

* **16:3** nowawai-jiita, yatantaitari = pan

iwawisaa-kiniriri maaroni ishininka-payi Moisés aajatzi Aarón, ikantakiri: “Iroñaaka tsitinii-tiini ari piyotiri iriitaki Pawa omisitowa-jimiri Apitantoniki. ⁷ Irooma onkitaiti-tamanaji ari piñiirori iwaniinkaro Pawa, tima ikimakimi okaratzi pikisima-waitakiri. ¿Pisiyakaan-tzima naaka pikisima-waitzi?” ⁸ Aikiro ikantana-kitzii Moisés: “Iroñaaka tsitinii-tiini impimi Pawa posiniri piyaari. Irooma onkitaityaa-manaji impimi oshiki yatantaitari, irootaki pinkima-niintyaari. Tima ikimakimi Pawa pikisima-waitakiri. ¿Pisiyakaantzi naaka pikisima-waitzi? Tima ti naaka pinkisimati, Pawa pikisimataki.”

⁹ Ari ikantanakiri Moisés iririntzi Aarón, ikantziri: “Pinkaimiri maaroni ashininka-payi Israel-iiti, pinkantiri: ‘Pimpoki maaroni apatowin-tyaari Pawa, tima ikimakimi pikisima-waitakiri.” ¹⁰ Iñaanaminthai-tziri Aarón maaroni Israel-iiti, iro yaminakimi otzisi-masiki, iñaatziiro iwaniinkaro Pawa anta minkoriki. ¹¹ Ari iñaanata-nakiri Pawa yoka Moisés, ikantziri:

¹² “¡Moisés! Nokimakiri pishininka-payi Israel-iiti ikisima-waitana. Nonintzi pinkantiri: ‘Pinkimiri ikantzi Pawa: “Aritaki piwakyaa posiniri tsitinii-tiini, irooma onkitaityaa-manaji piyaa oshiki yatantaitari, irootaki pinkima-niintyaari. Tima irootaki piyotan-tajyaari naakataki Piwawani.” ’ ”

¹³ Okanta otsitiniityaanaki, ari itonka-jiitapaaki posiniri, aniimasi-tapaaki opiyotaka iwanko-thaanti-payi Israel-iiti. Irooma okitaiti-tamanaji iñaatzii ashimasi-tapaaki itsini

impokiro kipatsiki. † 14 Ikanta okaratapaakira itsini impokiro, iñiitatzii piyowani-tapainchari okaankitaki otzisi-masiki, yaaniiriki okantayitaka. 15 Ti iyotiro Israel-iiti tsika opaita, ikanta-wakaa-jiita: “¿Ipaitama iroka?” Ikantzi Moisés: “Irootaki owaritintsi ipimiri Pawa piyaari. 16 Iroka ikantzi Pawa: ‘Pinkyoyaayiti onkarati pantityaari piyaari tsika pikarajitzi piwankoki. Pijaikiti aponi pachakaki inkimyaari aponi atziri.” ‡ 17 Imatakiro Israel-iiti ikantai-takiriri. Tzimatsi aintsiri oshiki, pasini kapichini iyoyaaki. 18 Iro imonkaratanta pachaka ijayitzi, ti yaparawaitiro aintsiri oshiki, ti onkowityii-motyaari aintsiri kapichiini. Yaayitaki okaratzi inintziri iyaari. 19 Ipoña ikantaki Moisés: “Airo piwapithaanta-waitaro piwamanai-yaaro onkitaiti-tamanaji.” 20 Iro kantacha, ipiyatha-takaro Israel-iiti ikantawitakariri Moisés, tzimatsi owapithaan-tainchari iwamana-jyaari onkitaiti-tamanaji. Tima onthonka okini-tanaki, sitziinka okantanaka. Irootaki ikisanta-kariri Moisés ikaratzi piyathatakariri. 21 Ari ikantatyaa ikoyii kapichikitaiti, yayi okaratzi inintziri iyaari. Aririka isaawatapaaki ooryaatsiri, othonka owyaanaka.

22 Irooma 6-tatsiri kitaitiri, ari yanaakairo okaratzi ikoyaapiin-tziri pasini kitaitiri, apiti pachaka yaayitzi iyaari aponi atziri. Ijatzimaita jiwari-payi ikamantziri Moisés okaratzi yaayitakiri. 23 Ari ikantzi Moisés:

† 16:13 posiniri = osiyawitariri shonkiri = codorniz ‡ 16:16 pachaka = gomer = osiyarori apiti litro.

“Jiwari-payi! Irootaki ikantakiri Pawa, ikantzi: ‘Onkitaiti-tamanaji, irootaki kitaitiri imako-ryaan-taitari iita-tasorintsitani Pawa. Pinintzi-rika pinkotsiti, pimatiro. Pinintzi-rika pintasitiro, pimatiro. Aririka ontzima-raanti, kantacha piwapitha-tyaaro piyaari onkitaiti-tamanaji.’ ” ²⁴ Imatakiro okaratzi ikantakiriri Moisés, iwapithaan-takaro, irootaki iyaari onkitaiti-tamanaji, titzimaita onkiniti, ti ositziti aajatzi. ²⁵ Ipoña ikantzi Moisés: “Piyaaro iroñaaka, tima irootaki kitaitiri tsika inintaitziri Pawa. Airo piñiiro ompiyowanityaa okimitapiinta. ²⁶ Tima apatziro onkarati 6 kitaitiri piyoyaa-piinti, irooma kitaitiri 7-tatsiri imako-ryaan-taitari, airo piñii ompiyowanityaa.” ²⁷ Iro kantacha, tzimatsi Israel-iiti jatamana-jatsiri kitaitiri imako-ryaan-taitari inkoyii, titzimaita iñii. ²⁸ Irootaki ikantan-tanakariri Pawa yoka Moisés, ikantziri: “¿Tsika-paitika pinkaratiropiyyathawaitaro nokanta-kaantani, aajatzi noñaani? ²⁹ Pinkinkithasirityaa, naaka Pawa owitsika-kimirori kitaitiri imako-ryaan-taitari. Irootaki otzimantari 6-tatsiri kitaitiri paantyaari oshiki piyaari apitiki kitaitiri. Irooma kitaitiri imako-ryaan-taitari, pisaiki piwankoitiki airo pisitowawaitzi tsika-rikapayi.” ³⁰ Ari ikantakiro Israel-iiti imairi-jiitaka kitaitiriki imako-ryaan-taitari.

³¹ Ikanta yokaiti Israel-iiti ipaitakiro iroka owaritintsi “ipaitama”. Tima kitamaaro onayitzi, iroowaitaki iyaaniiriki okitho pankirintsi, pocha okanta iwaitaki ochiirinkaantsi ikonowaitziro

yaarato. §

17

Nijaa sitowatsiri mapitantaki

¹ Ikanta yawisajii-tanaki maaroni Israel-iiti isaikawi-tapaaka otzisi-masiki Kitoochiintoni, niitsikiroini ikanta ijajiitzi, kimisanta iwakiro ikantziriri Pawa. Irojatzzi yariiiji-tantakari Maamintowiniki, ari isaikajii-tapaaki anta tsika ti ontzimapaji nijaa iriri. ² Ari yapiitana-jiro Israel-iiti iñaanamintha-tanajiri Moisés, ikantziri: “¡Moisés! Pimpina nijaa niriri.” Ari ikantzi irirori Moisés: “¿Ipaitama piñaana-mintha-tantanari naaka? ¿Ipaita pantawinthatan-tyaariri Pawa?”

³ Tima antaaro imirijiitaki Israel-iiti, aikiro iñaanamintha-tatziiri Moisés, ikantziri: “¿Ipaitama pamanta-janari nosaikawita Apitantoniki? ¿Irooma pamantanari aayitina nomiri naaka, imiri nowaiyani-payi aajatzi nopira-payi?” ⁴ Irootaki yamanan-tanajari Moisés ikowako-takiri Pawa, ikantzi: “¡Pawá! ¿Tsikama nonkanti-rika yokapayi noshininka? ¡Aririka awishimo-tawajiri kapichiini opaita-rika, ari ishimyaan-takyaanaro mapii!” ⁵ Ikantzi Pawa: “¡Moisés! Pijati tsika ipiyojiitaka pishininka-payi Israel-iiti, pintsipa-tanakyaari antari-konapayi. Paanakiro pikotzikiiri piposantakarori pairani nijaa. ⁶ Ari nosaikiri aajatzi naaka anta otzisiki Mamirii-toni. Pimposhiro

§ 16:31 ipaitama = maná; okitho pankirintsi = culantro

mapitanta, aritaki oyowanaki nijaa iriri pishininka-payi.”

Tima imatakiro Moisés okaratzi ikantakiriri Pawa, iñaakiri antari-konapayi Israel-iiti yantakiro. ⁷ Irootaki owaitakaan-tzirori anta Koshikaa-rini, irootaki ipaitaitzitari aajatzi Kisima-jaari, tima oshiki ikisawaitaka Israel-iiti, ikisima-waitakiri Pawa, ikantaki: “¿Omaapiroma itsipatajai Pawa, ti yamatawitajai?”

19

Arijiitakani Israel-iite Cheentoniki

¹ Aritaki awisanaki ikaratzi mawa kasiri imisitowai-tajiri Israel-iiti isaikawitaka Apitantoniki, arijiitaka otzisi-masiki Kitoochiintoni.

² Tima ipoñaakaro Maamintowiniki yokaiti Israel-iiti, iroatzi otzisi-masiki Kitoochiintoni tsika isaikajii-tapaaki. Ari iwanko-thaanti-jiitapaaka imontita-paakaro otsisi. ³ Ari itonkaanaki Moisés imonthai-yaari Pawa inkinkitha-waitakairi.

Ari iñaawai-tanaki Pawa isaikaki otsisiki, ikantziri: “¡Moisés! Pinkamantiri icharini-payi Jacob pinkantiri: ‘¡Israel-iiti! Iroka iñaani Pawa, ikantzi:

⁴ “Piñaayi-takiro tsika nokantakiri Apitantoniatzi, tsika nokantakiro namanta-jamiri nosaiki naaka, tima osiyawai-takaro iriimi amajimini pakitha isiwankiki. ⁵ Aririka pimonkaratajiro okaratzi akasiyakaa-wakaari, airorika pipiyathatana, tima awirokaiti nitako-piro-tajyaa, ari anaanakiro okaratzi nitakotari pasiniasatzi, tima naaka asitarori maaroni kipatsi.

⁶ Ompira-tasorintsi-taari pinayitaji awiroka pikaratzi ipinkathari-wintaitakimi. Kitisiri pinkanta-yitajyaa.” Irootaki iroka ñaantsi pinkantiriri pishininka Israel-iiti.’ ”

⁷ Ari ipiyapaaka Moisés, ikaimakiri antari-konapayi, ikamantakiri okaratzi ikantakiriri Pawa. ⁸ Ikantajii-tanaki maaroni Israel-iiti: “Ari amatakiro okaratzi ikantakiri Pawa.” Aajatzi ipiyanaja Moisés, ikamanta-pajiri Pawa, ikantziri: “Inintajitaki noshininkapayi.” ⁹ Ari ikantzi Pawa: “¡Moisés! Ari nonkanta-kaakyaaro ontsitinikiti minkori, ari nompokiri noñiimi, tima ari inkimakina pishininka-payi noñaanatimi. Ari yasi iwiro inkimisantimi.” Tima yapiita-nakiro Moisés okaratzi inintakiri Israel-iiti, ikamantakiri Pawa, ikantziri: “Omaapiro inintajitaki noshininka.”

¹⁰ Ikantzi Pawa: “¡Moisés! Pijati, piwitsika-siritakaa-jyaari pishininka-payi iroñaaka kitaitiri aajatzi onkitaiti-tamanaji. Inkiwayi-tairo aajatzi iithaari-payi.

¹¹ Aamawinta inkanta-yityaa aajatzi pasini kitaitiri. Tima ari nayiitiri otsisiki Kitoochiintoni, iñiuro maaroni pishininka-payi.

¹² Pookotiniri pishininka-payi tsika owiraiyaa yaniiti, pinkantiri: ‘Airo pawishiuro kapichiini tsika nookotakiro. Pimpinkathatiro, airo pitonkaa-waitzi. Tzimatsi-rika awisakironi tsika nookotakiro, ontzimatyii impyaakai-tyaari.’ ¹³ Ti osinitaan-tsiti kapichiini yairikaitiro, aritaki ishimyii-tanta-kyaari mapi, tirika ontzimatyii inkintaitiri. Iriirika atziri, iriirika ipiraitari, ontzimatyii iwamaitiri. Apatziro osinitaan-tsita intonkaiti aririka intyootaiti.” ¹⁴ Ari

yoirinkaja Moisés tsika isaikajiitaki ishininkapayi, iwitsika-siri-takaa-yitakari. Ikiwakaa-yitakiri iithaari aparo-payi. ¹⁵ Ikantakiri aajatzi Moisés ishininkapayi, ikantziri: “¡Israel-iiti! Ontzima-tyiira paamawintyaa pasiniki kitaitiri, airo pimaantaro piinapayi.”

¹⁶ Okanta okitaiti-tamanaji mawatatsiri kitaitiri, omapoka-sitaka omorikanaki sintsiini ookatha-rontsi, tsitiniki okantanaka minkori otzisiki. Ikimaji-tatzii tyootanain-tsiri sintsiini. Antaro itharowa-jiitanaki kimakirori. ¹⁷ Ari yaanakiri Moisés maaroni ishininkapayi imonthaa-wakyaari Pawa. Katziya-jiitapaaka tsika itanakaro otonkaa otzisi. ¹⁸ Tima kachaaryiinka okantanaka Kitoochiintoni yayiita-paakira Pawa. Iriiwaitaki ikachaa-ryiin-katzi opaama-pirotzi paamari. Ithonka ontziñaaka otzisi. ¹⁹ Aikiro opoima-tatzii sintsiini tyoorintsi. Tima iñaawaitzira Moisés, akatsi irirori Pawa isiyakaro ookatha-taantsi. ²⁰ Yayiitaki Pawa otsisi Kitoochiintoni. Ari ikaimakiri Moisés impoki tonkaariki. Jatanaki Moisés tonkaariki. ²¹ Ikantzi Pawa: “¡Moisés! Pimpiyi otaapiki, pinkantiri pishininkapayi airo yawishiro tsika nookotakiro ininti iñiina. Aamaiyaa aritaki inkamayitaki. ²² Ontzimatyii iwitsika-siri-tajyaa aajatzi Impira-tasorintsi-taari, impokan-tyaari iñiina. Aamaiyaa ari inthonkyaa nowasankitaakiri.” ²³ Ari ikantzi Moisés: “¡Pawa! Airo imatziro noshininkapayi intonkajiro otsisi Kitoochiintoni, tima awiroka kantain-tsiri: ‘Pookoti tsika owiraiyaa yaniitaiti otzisiki, tasorintsi onkantyyaa.” ²⁴ Ari ikantzi

Pawa: “¡Moisés! Poirinkaji. Impoña pintonkaaji aajatzi pintsipa-tajyaari Aarón. Iriima Impira-tasorintsi-taari aajatzi pishininka-payi, airo yanitajiro tsika pookotakiro, aamaiyaa aritaki nowasankitajiri.”²⁵ Ikanta yoirinkaja Moisés, ikamanta-pajiri ishininka-payi.

20

Ikantakaan-taitani karatatsiri 10

¹ Ari iñaawai-takirori Pawa iroka ñaantsi, ikantaki: ² “Naaka Piwawani, naaka aajimiri impira-waitaitami Apitantoniki. ³ Airo pipinkatha-waitziri pawaniro, apatziro pimpinkathatina naaka. ⁴ Airo piwitsikawaitzi siyakaarontsi, airo piitatasorintsi-waitziri tzimatsiri inkitiki, kipatsiki, nijaaki aajatzi otapi-naki kipatsi. ⁵ Airo pipinkathawaitziri, airo pityirowa-siwaitari aajatzi. Tima naaka Piwawani, Sintsi-pirori, Aamaakowintamiri. Naaka owasankitairiri kisaniintanari, aajatzi itomi-payi, icharini-payi, itomi-payi icharini-payi. ⁶ Iriima inkarati itakotajiytaanani naaka, inkimisan-tajiro noñaani, oshiki nitakota-jyaari irirori, ari nonkimitajiriri maaroni incharini-tajyaari inkarati impoyii-tajyaarini apaata. ⁷ Naaka Piwawani, airo pipairyaa-siwaitana. Tima nonthonkiri nowasankitairi naaka ikaratzi pairyaa-siwaitanari. ⁸ Pinkinkithasiri-tajiro kitaitiri imakoryaan-taitari, piita-tasorintsi-tajiro. ⁹ Tima tzimatsi 6 kitaitiri pantawai-tantyaari, pantajiro okaratzi pinintziri. ¹⁰ Irooma kitaitiri 7, ari pinkinkithasiri-tajinari Naaka, Piwawani. Ti

onkamiithati pantawai-tantyaaro iroka kitaitiri, aajatzi pitomi, pisinto, pimpiratani, pipirapayi, aajatzi pasini-satzi ikaratzi saikimotzimiri piwankoki. ¹¹ Tima okaratzi 6 kitaitiri nowitsikan-takarori inkiti, kipatsi, inkaari aajatzi okaratzi tzimatsiri. Irooma kitaitiri 7, nomako-ryaan-takaro. No-tasorintsi-takiro iroka kitaitiri. ¹² Pimpinkathatairi piri aajatzi piniro. Aritaki osamanitaki nañaakayimi kipatsiki nokasiya-kaakamiri nompajimiro. ¹³ Airo piwamaantzi. ¹⁴ Airo pimayimpitzi. ¹⁵ Airo pikositzi. ¹⁶ Airo pithaiya-kotanta. ¹⁷ Airo ayimawaitzimi piniwityaaro okaratzi tzimimotziriri pishininka, iwanko, iina, impiratani-payi, ipira-payi, maaroni.” *

Itharowa-jiitzi Israel-iiti

¹⁸ Iñaakiro maaroni Israel-iiti ookatharontsi, ikimakiro tyoorintsi, iñaakiro aajatzi okachaataki otzisiki. Ikanta iñaayitakiro iroka-payi, antaro itharowa-jiitaki, intaina ikatziya-yitaka. ¹⁹ Ari ikantajii-tanakiri Moisés: “Piñaanatina awiroka, aritaki nantakiro onkarati pinkantinari. Ti noninti iñaanatina Pawa, iwamaanakari.”

24

Iraantsi oñaakantapirotironi ikasiakaan-takiri Pawa

³ Jatanaki Moisés, ikamantakiri Israel-iiti okaratzi ikantakiriri Pawa, ikamantakiri Ikantakaantani. Ari yakajiitanaki maaroni

* **20:17** ipira-payi = buey, asno

Israel-iiti, ikantajitzi: “Ari amatakiro okaratzi ikantakiri Pawa.”⁴ Ipoñaa isankinatakiro Moisés okaratzi ikantakiri Pawa. Okanta okitaitita-manaji, jataki iwitsikaki pomipirini-mintotsi tsika otonkai-matanaka otzisi, ipiwiryaaki okaratzi 12 mapithanthera, imonkaratakiro ikaratzira 12 ishininkamirinka Israel-iiti.⁵ Ipoñaa ityaantaki awankari-payi Israel-iiti, iriitaki pomitakiriri antari ipiraitari yatsipita-kaani onkantayaa yaapatyaan-tajyaariri Pawa.*⁶ Yaakiro Moisés iriraani antari ipiraitari, isakiro niyankyaa iwajoniki. Yaakotakiro pasini niyankyaa iraantsi itsikiryaan-takaro pomipirini-mintotsi.⁷ Ipoñaa yaakiro tsika osankinata kasiyakaantsi, ikimajitaki maaroni atziri iñaanatakiro, ikantajitzi: “Aritaki amatakiro okaratzi ikantajiri Pawa.”⁸ Ari yaakotakiro Moisés iraantsi, itsikiryaan-takari Israel-iiti, ikantzi: “Iroka iraantsi irootaki ñaakanta-pirotironi ikasiya-kaantakiri Pawa, irootaki kinkithatakota-chari maaroni aka.”

Itonkaaki Moisés Chiintoniki

¹² Ikanta yapiitajiro Pawa ikantairi Moisés: “Pintonkaajiro otzisi, piyaajina anta. Ari nompimirori mapikota tsika nothapa-takiro noñaani aajatzi nokanta-kaantani, irootaki piyomitaa-yitajiriri pishininka-payi.”¹³ Ari ikatziyanaka Moisés itsipatakari Josué amitako-tziriri, owitsikanaka ijati yotzisitiki Pawa.¹⁴ Ikantanakiri antari-konapayi: “Ari

* 24:5 antari ipiraitari = vaca, becerro

piyaawakina aka irojatzi nompiyan-tajyaari. Iriitaki saikakayimini Aarón intsipa-tyaari Hur. Tzimatsi-rika kanzimaniinta-wakaa-chani, pinkowa-kotiri irirori yaminako-timiro.”

¹⁵ Ari itonkaanaji Moisés otzisiki. Opyaawakiri otsitini kitaki minkori. ¹⁶ Ari oshawiinka-paaki iwaniinkaro Pawa otzisiki otzisi-masi Kitoochiintoni. Okaratzi 6 kitaitiri ominkorikitaki. Okanta omonkarataka 7 kitaitiri, tzimatsi ñaanata-kiriri Moisés minkoriki. ¹⁷ Tima koñaro iñaayitakiro Israel-iiti iwaniinkaro Pawa, osiyawai-takaro opaamatzi paamari tonkaariki otzisiki. ¹⁸ Ikyaanata-nakaro Moisés minkori, tonkaanaki otzisiki, ari isaikakiri okaratzi 40 kitaitiri aajatzi 40 tsitiniri.

25

Yasitakai-tarori Tasorintsi-thaanti

Inchamoko

¹ Ari yapiitajiro Pawa iñaanatairi Moisés, ikantziri: ⁸ “Pamini matironi iwitsikina Tasorintsi-thaanti, ari nosaikiri nontsipatyaari pishininka-payi. ⁹ Pimatiro maaroni tsika onkanta-jaantyya noñaakaimiro. Pimatiro piwitsikiro Tasorintsi-thaanti, aajatzi onkarati tzimatsini inthompointa.

¹⁰ Piwitsiki incha-moko, anaaniintiro apikonati osanthati, anaaniintiro aparoni akonaki okanta-chopinita, aajatzi onkarati ojinokiti.

*† 11 Pintziritan-tyaaro ooro inthomponta aajatzi intakiroki. Piwasi-nampitan-tyaaro ooro onampi-naki. 16 Pintitiro incha-mokoki nopimiri nokanta-kaantani. 17 Piwitsiki otataro piyosiitakiri ooro. Irootaki impaitaitiri iroka otataro Nisironka-mintotsi. Anaaniintiro apikonati osanthati, irooma okanta-chopinita anaaniintiro apakonati. 18 Piwitsiki apiti isiyakaaro siwankiri Maninkari, iriitaki piwakiri apitiroki opatziki otataro. Iriitaki piyosiitiri ooro, niitsikiroini pinkanta-wintyaari pimposhiri piwitsikan-tyaariri. 19 Apatharokya onkanyaa piwitsikiro. Ari inkatziyiri apitiroki opatziki apiti siwankiri Maninkari piwitsikakiri. 20 Tima tzinaa siwanki inkatziya-yitaki imontita-wakaakya, iriitaki anaanta-kyaaroni isiwanki Nisironka-mintotsi, yaminaki oosaawiki. 21 Irootaki pintatan-tyaarori incha-moko, ari pititakirori nokanta-kaantani nopimiri. 22 Ari noñimiri awiroka anta, ari nonkinkitha-waita-kayimiri nosaikaki Nisironka-minto-tsiki, nosatikan-takyaari apiti siwankiri Maninkari saikain-tsiri otataroki Tasorintsi-moko. Ari nonkaman-timirori onkarati piyomitaa-yitairiri Israel-iiti.”

Iwitsikan-taitarori yatantaitani

23 “Piwitsiki minkonchaa-niki, incha-kota payi. Apikonati onkarati osanthati, irooma okanta-chopinita onkarati apakonati, aajatzi ojinokiti

* 25:10 incha-moko, minkontsitaa-niki = owitsikai-tzirori in-chato acacia † 25:10 anaaniintiro apikonati = 1.10 metros; anaaniintiro aparoni akonaki = 75 centímetros

anaaniintiro apakonati. ‡ 30 Piwayita-jinaro yatantaitari minkonchaa-nikiki, tima iro yatan-taitari pasitakaa-piintyaanari kitaitiriki, no-saikapiintzira.”

26

Tasorintsi-thaanti

1 “Iroka onkarati payiri piwitsikan-tyaarori Tasorintsi-thaanti. Tima onkarati 10 iroopirori kithaarintsi, simasirimankitatsiri, jonkiro-maki-tatsiri, kityonka-manki-tatsiri aajatzi. Ari pintsirika-kotirori isiyakaaro siwankiri Maninkari. * 2 Iroka onkarati osanthayiti kithaarintsi-payi. Tima onkarati osanthati 28 konakintsi, irooma onii onkarati 4 konakintsi. † 3 Piwawiti 5 kithaarintsi, tima apamankiro onkanta-nakyaa, pimati piwawiti aajatzi pasini 5 kithaarintsi.

7 Ari pinkanta-kirori aajatzi iwitzi pipira, piwitsiki onkarati 11 kithaarintsi, irootaki pimpasikan-tyaarori Tasorintsi-thaanti. ‡

8 Tima iroka onkarati osanthati aparoni kithaarintsi, onkarati 30 konakintsi. Irooma tsika oniita onkarati 4 konakintsi. § 9 Payi onkarati 5 kithaarintsi, piwawitakiro. Pimati pasini onkarati 6 kithaarintsi, piwawitakiro aajatzi. Irootaki pimpasikan-tyaarori Tasorintsi-thaanti. Pitzipiyyiro tsika awisapaaki, irootaki

‡ 25:23 apikonati = 90 centímetros; apakonati = 45 centímetros; anaaniintiro apakonati = 65 centímetros * 26:1 iroopirori kithaarintsi = lino † 26:2 28 konakintsi = 12.5 metro; 4 konakintsi = 2 metro ‡ 26:7 pipira = cabra § 26:8 30 konakintsi = 13 metro; 4 konakintsi = 2 metro

pimpasikan-tyaarori tsika inkyaapiin-taitira Tasorintsi-thaantiki.

¹⁴ Paaki aajatzi imisina ipiraitari pinthakan-takyaaro kityonkari, iriitaki pimpasikan-tyaarori tasorintsi-thaanti. Payitakyaa imisina nijaa-wiri, iriitaki piwiwiryaa kotantyaarori pimpasikan-tyaaro. *

¹⁵ Payi aajatzi incha-kotapayi omiriki-tyaari tasorintsi-thaanti, tampatzika onkanta-yityaa. †

³⁰ Ontzimatyii piwitsikiro tasorintsi-thaanti tsika okantajaanta noñaaka-kimiro otzisiki.

Kithaarintsi ithatasitaitzirori Tasorintsithanti

³¹ Pinthata-sitiro iroopirori kithaarintsi. Intyaani oyotajaan-tziro inkanina-tantyaaro simasirithatatsiri, jonkiro-thatatsiri aajatzi kityonka-thatatsiri. Tima intyaa-kotiro isiyakaaro siwankiri Maninkari. ‡

³² Payi inchapanki piwatzika-sitirori onkarati 4, pitziritanta-kyaaro ooro. Piwitsiki aajatzi onkarati 4 ayiintironi tsika piwatzikiro, kiriiki inatyii. Piwitsikaki otsikonti-payi, ooro inatyii. Irootaki pisatikan-tyaarori kithaarintsi pinthata-sitirori.

§ ³³ Tima iroka kithaarintsi pithata-sitakirori, irootaki nasityaaroni apinati tasorintsi-thaanti, aparoni tasorin-tsitatsiri, pasini tasorintsi-piro-tatsiri. Ari piwirori Tasorintsi-moko tsika otasorintsi-pirotaki. ³⁴ Pitatan-takyaaro

tasorintsi-moko otataro nisironka-mintotsi piwakiri anta tsika otasorintsi-pirotaki.

* **26:14** ipiraitari = oisha † **26:15** incha-kota = acacia ‡ **26:31** iroopirori kithaarintsi = lino § **26:32** incha-panki = acacia

27

Pomitai-rontsi

¹ “Piwitsikiro aajatzi pomitai-rontsi paakiro incha-kota, onkarati 5 konakintsi osanthati aajatzi onkarati oniiki, irooma ojinokitzi onkarati 3 konakintsi. * ² Piwitsiki onkarati 4 ochii onampinaki. Airo payi pasini incha-kota piwitsikiri ochii, tima apakotatyaa onkantyya. Pintziriantyyaaro kitirita-tsiri asiro. †

28

Ikithaa-yitari impira-tasorintsi-taari

¹ “Pinkaima-kaantiri pirintzi Aarón aajatzi itomi-payi Nadab, Abiú, Eleazar, Itamar. Tima iriitaki noyosii-takiri ikarajiiitaki pishininka Israel-iiti nompira-tasorintsi-tajyaari. ² Piwitsika-kaantiniri iithaari pirintzi Aarón inkasiya-kairori impira-tasorintsi. Tima irootaki impinkatha-tantai-tyaariri, iwaniinkatanakyaa-rika.

³¹ Pintyya-kaanti simasirikimaitatsiri kithaarintsi. Irootaki iwiwiryaaakotyyaari. ³³ Piwitsika-kithoyiti pinthata-sitirori opatzikiki wiwiryaaakorontsi. Paayiti kityonka-thari kirithari, jonkiro-thatatsiri, simasirithatatsiri. Ari pinkimitaakiri aajatzi ooro, piwitsikanakiyi-takiri, pinthayitiri opatzi-kiki. ³⁴ Pinthati aparoni piwitsika-nakitiri ooro, pinthati aajatzi aparoni piwitsika-kitho-takiri kirithari. Ari

* **27:1** incha-kota = acacia; 5 konakintsi = 2.25 metro; 3 konakintsi = 1.25 metro † **27:2** asiro kitirita-tsiri = bronze

pinkanta-kirori maaroni opatzi-kiki, kamiitha pintharakyya-kiniro. ³⁵ Irootaki inkithaa-tapiintyaari Aarón aririka yantajiro impira-tasorintsi-tantari. Aririka inkyii tasorintsi-thaantiki impinkathatiri Pawa, aririka isitowi aajatzi, irootaki inkimaitiri ompoimayiti ithanaki-yitakiri ooro, ari onkantyya airo ikamanta.

³⁶ Piwitsiki aajatzi ooro-mironta. Iriitaki yosiita-chani ooro piwitsikan-tyaari. Ari pinthapa-takotirori ñaantsi, kantatsini: “Itasorintsiti Pawa”. ³⁷ Pinthato-tantyaaro simasirithatatsiri, piisantiniri yamathairiki, piwakiniri itamakoki. ³⁸ Ari osaikapiintaatyii yamathairiki itamakoki Aarón, iro onimotakairini Pawa. Tima iriitaki Aarón atsipityaaroni okaratzi iyaaripiro-yitakiro Israel-iiti itasorintsi-takaani Pawa, aajatzi okaratzi yasitakai-tariri Pawa itasorintsi-takaakiri.

29

Itayiitziri kitaitiriki

³⁸ “Iroka paakowin-tyaari kitaitiriki: Pintayi pomitai-rontsiki apiti ipiraitari tzimatsiri aparoni isarintsiti. Airo piwashaantziro.

* ³⁹ Pimpomiti aparoni onkitaityaa-manaji, iriima pasini pimpomitiri ontsitiniityaanaji.

⁴⁰ Yoka ipiraitari pityaari pimpomitiri, pintsipa-tairi yamiroka-pathaitani pankirintsi-pani ijaikitai-takiro apiti pamokoki, intsipaitiri aajatzi oyiinka inchakitho ijaikitaitakiri aparoni pachakaki, isaitan-takyyaari

* **29:38** ipiraitari = oisha

aajatzi aparoni pachakaki iraitziri. † ⁴¹ Ari pinkantiriri aajatzi pasini pimpomitiri aririka ontsitiniityaanaki. Pintsipa-tairi itayiitziri pasita-kaariri pankirintsi-pani, aajatzi imiritaitari. Pintayiro okaratzi yasitakai-tariri Pawa onkachaa-ryainkati onkini iñaaposini-tyaaro Pawa. ⁴² Ari irasi iwiro impomita-jinaro inkarati pincharini-tajyaari ikyaapiintaitzira Tasorintsi-thaanti, tsika anta nontsipa-tajyaami naaka, nonkinkitha-waitakayimi. ⁴³ Ari napatota-piintajyaari nontsipa-tyaari pishininka-payi Israel-iiti. Tima tasorintsi onkanta-kaiyaaro anta nowaniinkaro. ⁴⁴ Tima tasorintsi nonkanta-kaajiro tasorintsi-thaanti, aajatzi pomitai-rontsi. Ari nonkimitaa-jiriri Aarón aajatzi itomi-payi, tima iriitaki nompira-tasorintsi-taari naaka. ⁴⁵ Tima nasi nowiro nontsipa-tajyaari incharinin-tajyaari Israel-iiti, naakataki Iwawani-tajyaa. ⁴⁶ Ari iyotajiri Naaka Iwawani, naaka amajiriri isaikawitaka Apitantoniki nontsipa-tajyaari. Naaka Iwawani.”

30

Kasankari itayiitziri

¹ “Piwitsiki pasini pomitai-rontsi payi incha-kota, irootaki intaantai-tyaari kasankari. *
² Omonkara-tawakaiyaa onampi-naki, onkarati aparoni konakintsi osanthati onampina-payi. Irooma ojinokiti onkarati apiti konakintsi.

† **29:40** pankirintsi-pani = harina; apiti pamokoki = 1/10 efa = apiti kilo; oyiinka inchakitho = olivo; aparoni pachaka = 1/4 hin = aparoni litro; iraitziri = vino. * **30:1** incha-kota = Acacia

Airo payi pasini incha-kota piwitsikiri ochii, tima apakotatyaa onkantyyaa. † ³ Iriitaki yosiita-chani ooro pintziri-tantyyaaro ominkota, onampina, aajatzi ochii-payi. Piwasi-thapi-tantyyaaro ooro onampi-naki-payi. ⁶ Piwakiro pomitai-rontsi anta tsika ithatasii-takiro kithaarintsi tasorintsi-moko, omontityaaro otataro nisironka-mintotsi, tsika noñaapiin-timiri awiroka anta. ⁷ Ari intaapiin-tajirori Aarón kapichikitaitiri kasankari, aririka ijati yaminiri ootamintotsi. ⁸ Yapiita-panaatiro Aarón aririka onsitiniityaanaji intayiro kasankari, aririka yoisa-panaatiri ootamintotsi. Irasi iwiro inkarati pincharini-tajyaari yantajinaro iroka. ¹⁰ Aparo-satzi osarintsiki isaitan-tajyaaro Aarón iriraani yatsipi-takaani ochii-payi pomitai-rontsi, inkini impyaakoitiro ikaaripiroitaki. Aparo-satzi aajatzi osarintsiki impomitaiti yatsipi-takaani impyaakoi-tantyyaarori iyaari-pironka inkarati pincharini-tajyaari. Tima tasorintsi ikantakaakaro Pawa iroka pomitai-rontsi.”

31

Kitaitiri imako-ryaan-taitari

¹² Ari yapiitajiro Pawa ikantairi Moisés:
¹³ “Pinkinkitha-waitakairi awiroka pishininka, pinkantiri: ‘Pimpinkathatiro kitaitiri imako-ryaan-taitari, tima irootaki pinkinkithasiritapiin-tajiri awirokaiti aajatzi naaka aririka awisayiti osarintsi-payi, iro iyoitan-tyaari naaka

† **30:2** aparoni konakintsi = 45 centímetro; apiti konakintsi = 90 centímetro

Pawa kitisiri-yitajimiri awirokaiti. ¹⁴ Piita-tasorintsi-tajiro iroka kitaitiri imako-ryaan-taitari, pinkatha piwajiro. Inkarati thaink-kironi iroka kitaitiri, iwaitiri. Inkarati antawai-tantyaaroni iroka kitaitiri, airo itsipataari ikarajiitzi, impyaakai-takyyiyaari. ¹⁵ Kantatsi pantawaiti onkarati 6 kitaitiri. Irooma kitaitiri 7, piita-tasorintsi-tajiro, pimairi-tanta-jyaaro pinkinkithasiri-tajina Naaka. Tzimatsi-rika antawai-tantyaaroni iroka kitaitiri, iwaitiri.’ ¹⁶ Tima pinkatha iwajiro pishininka-payi iroka kitaitiri imairitan-taitari, irootaki imairi-minto. Irasi iwiro osarintsiki-payi inkasiyakainaro Naaka. ¹⁷ Asi owajiro inkinkithasiri-tapiin-tajina pishininka-payi, isiri-tajyaana Naaka.” Tima 6 kitaitiri yantawaitaki Pawa iwitsikan-takarori inkiti aajatzi kipatsi, irooma kitaitiri 7, ari ithonkatakiro yantawaitaki, imako-ryaaki.

¹⁸ Ikanta ithonkatakiro Pawa ikinkitha-waitakairi Moisés otsisiki Kitoochiintoni, ipakiri apiti mapikota tsika ithapatan-takaro Pawa irakoim-piki Ikantakaantani.

32

Isiyakaaro ipiraitari

¹ Ikanta iñaakiro Israel-iiti osamani ikantaka Moisés ti yoirinkajiro otzisi, yapatowin-takari Aarón, ikantakiri: “Piwitsikina siyakaarontsi nowawani-tajyaari, iriitaki jiwatajinani. Tima ti ayojiiti opaita-rika antakiriri Moisés, amayitajairi asaikawita Apitantoniki.” ² Ari yakanaki Aarón, ikantanakiri: “Pamakinari aka maaroni ooro athayitiri oyimpitaki piinapayi,

pitomipayi aajatzi pisintopayi.” ³ Ithonka yaitakiri ooro ikaratzi ithatai-tziri iyimpitaki, yaana-kiniri Aarón. ⁴ Tima iwiyaatakiri maaroni ooro. Iwinaa-sitakiri, ikimita-kaakari yanini ipiraitari. Ikantajiitzi Israel-iiti: “¡Ashininká! Yoka awawani amayitajairi asaikawitaka Apitantoniki.” * ⁵ Ikanta iñaakiro Aarón kantain-chari, iwitsikaki aajatzi Aarón pomitai-rontsi tsika isaikaki isiyakaaro yanini ipiraitari. Ikaimajiitzi sintsiini Israel-iiti, ikantzi: “Onkitaiti-tamanaji aimosirinkyaa ampinkathatiri Pawa.” ⁶ Ikanta ipiriin-tamanaja okitaiti-tamanaji, ipomita-kiniri ipira-payi, aajatzi okaratzi yasitakaariri yaapatyaan-tajyaariri. Ari iwawaijiita atziri, yirawai-jiitzi, ikimosiriwinta-jiitaka.

⁷ Ikantajiri Pawa yoka Moisés: “Pijataji otaapiki, tima kaaripirotaki pishininka-payi pamajiri isaikawitaka Apitantoniki. ⁸ Tima sintsiini iwashaan-tanakiro nokantziriri yantiro. Iwitsikaki isiyakaaro yanini ipiraitari. Iriitaki ipinkathatzi, ipomita-kiniri yatsipi-takaani-payi. Ikantajiitzi: ‘¡Ashininká! Yoka awawani amayitajiri asaikawita Apitantoniki.’ ” ⁹ Aikiro iñaawai-tatzii Pawa ikantziri Moisés: “Noyosiritakiri pishininka-payi, piyathari inayitatzii. ¹⁰ ¡Antaro iwatsimaakina iroñaaka, ontzimatyii napirotiri! Irooma awiroka aritaki noshikyaa-kimiri inkarati pincharini-tajyaari.”

¹¹ Irootaki yamanan-tanakari Moisés, ikantzi: “¡Pawá! ¿Ipaitama ayimatan-

* **32:4** ipiraitari = vaca = becerro

tamiri pimasirinka pinintzi papirotiri pasitari awiroka, tima iriitaki pamajiri awiroka isaikawitaka Apitantoniki, piñaakan-takiro pisintsinka pamantaariri? ¹² Tima ari inkantajiitanaki Apitantoni-satzi: ‘Tima iitaimpyatyaa Pawa yaantariri, inintzi yapirotiri iwamairi otzisi-masiki airo itzimantaja aka kipatsiki.’ Piitsimariiyaa, pinkaratiro okaratzi pikisakiri pasitari awiroka. ¹³ Pinkinkithasiri-takotajiri pimpiratani-payi Abraham, Isaac, aajatzi Israel. Tima pimpairyaa-kityaa awiroka pikantakiri: ‘Omapiro noshikyaa-jimiri inkarati pincharin-tajyaari inkimita-jyaari impokiro-payi inkitiki, iriitaki asitajyaaroni maaroni iroka kipatsi nokasiya-kaakimiri, asi iwiro yasita-jyaaro iriroripayi.’ ” ¹⁴ Ari iwashaan-tziro Pawa okaratzi ikantawi-takari yapirota-jirimi ikaratzi yasitari irirori.

¹⁵ Ari yoirinkajari Moisés, yamaji apiti mapikota tsika osankinataka ñaantsi, tima apitiroiti osankinataka intakironta. ¹⁶ Iriitaki Pawa witsikakiro mapikota, irijatzi Pawa thapatakiro okaratzi osankina-tainchari mapikotaki. ¹⁷ Ikanta ikimapajiri Josué ikaimajiitzi ishininka-payi, ikantziri Moisés: “Pinkimi ikaimajiitzi ashininka-payi kimitaka iwayiri-taitatyaa anta awanko-thaantiki.” ¹⁸ Ari yakanaki Moisés, ikantzi: “Ipanthaa-jiitatzii nokimakiri naaka. Tima kaari kaimaantsi yiitsinampaitiri iwayiri-taityaari, kaari aajatzi kaimaantsi yiitsinampairi iwayiritani.” ¹⁹ Ikanta yariitapaja Moisés iwanko-thaanti-jiitaka ishininka-payi, iñaatziiri isiyakaaro yanini

ipiraitari, iriitaki ikimosiriwinta-jiitziri. Antaro ikisanaka, yookapaakiro mapikota tsika otonkai-matanaka otzisi, othonka otankawai-tapaaki. ²⁰ Yaapaakiri isiyakaaro yanini ipiraitari, itaakiri. Ipoñaa itononkakiri ipoowi-pani-takiri, iwiinka-wani-takiri nijaaki. Irakaakiri ishininkapayi.

²¹ Ari isampitakiri Aarón, ikantziri: “¡Iyí! ¿Tsikama ikantakimika awiroka yokaiti ashininka-payi panta-kaantariri iroka antaroiti kaari-pirotaantsi?” ²² Akanaki Aarón ikantzi: “¡Jiwarí! Airo pikisana. Piyotziri awiroka ashininka-payi oshiki iniwiki-takaro kaari-pirori. ²³ Tima iriitaki kantakinari: ‘Piwitsikina siyakaarontsi nowawani-tajyaari, iriitaki jiwatajinani. Tima ti ayojiiti ipaita-rika antakiriri Moisés, amajairi asaikawita Apitantoniki.’ ²⁴ Nokantanakiri naaka: ‘Ikaratzi itzimimo-tziri ooro, yamakinari.’ Imatakiro ipakinari ooro, notaakiri paamariki, ari iwitsika-nakari isiyakaaro yanini vaca.” ²⁵ Ikanta iñaakiri Moisés ti inkantapirotaji ishininkapayi, oshiki ithain-kawitakiri iisaniintani. Ti imatajiro Aarón iyomitaa-yitanajiri. ²⁶ Jataki tsika okyaapiinta awotsi inampi, ikantzi: “Ikaratzi awintaariri Pawa, impoki nokatziyaka naaka.” Tima iriitaki oyosiitaincha maaroni Leví-iti ijataki tsika ikatziyaka Moisés, itsipata-paakari. ²⁷ Ikantakiri Moisés: “¡Ashininká! Iroka ikantzi Pawa, Iwawani Israel: ‘Payi aparo-payi awiroka piwisa-minto, pimpiyi piwanko-thaantiki, pinkyaayiti maaroni pankotsiki, piwamairi pirintzi, paapatyaani, aajatzi pishininkapayi.’ ”

²⁸ Imatakiro Leví-iti ikantakiriri Moisés. Tima inkarati 3000 ishininka iwamaakiri. ²⁹ Ari ikantzi Moisés: “Pimajii-takiro awirokaiti piwitsika-siri-wintaari Pawa, irootaki intasonka-wintantyaamiri, tima pimatakiro pimpira-tasorintsi-yitantari aparoni-payi awiroka pikimisan-takiri Pawa pakota-siyitakiri pitomi-payi aajatzi pirintzi-payi.”

³⁰ Okanta okitaiti-tamanaji, ikantakiri Moisés ishininka-payi: “Tima antaroiti pikaaripirotaki awirokaiti. Iroñaaka nojati otsisiki isaiki Pawa, onkamintha yaripiro-taimi.” ³¹ Jataki Moisés isaiki Pawa, ikantapajiri: “Antaroiti ikaaripirotaki noshininka-payi, iwitsikakiri ooro, iriitaki iwawani-takari. ³² Nokowako-tzimi paripiro-tairi ikaaripirotaki. Airorika paripiro-tairi, pishita-jinaro nowairo tsika pisankinatotakina.” ³³ Ari yakanakiri Pawa yoka Moisés, ikantziri: “Apatziro noshita-kotajiri ikaratzi kaaripiro-tzimotanari naaka. ³⁴ Pimpiyi awiroka, paanajiri pishininka-payi tsika nookota-kimiro. Iriitaki jiwatimini Nomaninkariti. Iro kantacha, aririka omonkara-tajyaa apaata nowasankitaantaji, aripaiti nowasankitaa-wintajiri iyaari-pironka.”

³⁵ Tima ikantakaakaro Pawa, ithonka imantsiya-tanaki Israel-iiti okantakaaro ipinkatha-takiri isiyakaaro yanini ipiraitari iwitsikakiri Aarón.

34

Isankinatairo Pawa Ikantakaantani

¹ Ari iñaanatajiri Pawa yoka Moisés, ikantairi: “¡Moisés! Paminaji awiroka apiti mapikota osiyaaro nopawita-kamiri, ari nonthapata-jirori noñaani nothapawi-takari itarori mapikota pikotaakiri. ² Pananinki onkitaiti-tamanaji pintonkajiro otzisi Kitoochiintoni. Pimpoki ojinoki-pirotzi otsisi tsika nosaiki naaka. ³ Apaniroini pimpoki, airo itzimawaitzi aniitatsini anta otzisiki, airo ikiinawaitzi ipiraitari-payi.” * ⁴ Yaaki Moisés apiti mapikota, iroowai-witaka itakarori ipawitakari. Okanta okitaiti-tamanaji, ananinkanaka yaanakiro apiti mapikota, itonkaanaki otzisiki Kitoochiintoni, imatakiro okaratzi ikantakiriri Pawa. ⁵ Ari yayiita-paaki Pawa minkoriki, itsipata-paakari Moisés, ipairyaa-paaka Pawa, ikantzi: “¡Naakataki!”. † ⁶ Tima ikatziyi-motapaakari okaakiini Moisés, ikaimapaaki sintsiini ikantzi: “¡Naakataki Pawa! Sintsi-pirori, kaminthaantaniri, nisironka-tantaniri, tsinampari, itakokitananiri, iriipirori. ⁷ Nasi nowiro nitakotaari maaroni, nonthonkajiri nitakota-jyaari inkarati incharini-tajyaari. Nopyaako-tajiniri iyaari-pironka, ikinasi-waitaka, ipiyatha-waitani. Iro kantacha ti nomatiri nowasankitairi antzirori kaari-pirori, nothonkiri nowasankitaa-wintziri iyaari-pironka asitariri, icharini, itomi icharini-tanakari irirori, maaroni.” ⁸ Tima sintsiini ityirowanaka Moisés, oiyoontanaka kipatsiki

* **34:3** ipiraitari = oisha-payi aajatzi bueyes † **34:5** Ikan-takoi-tziri aka ‘Naakataki’, irojatzi osiyarori ñaantsi añaakiri anta 3.14. Tima iñaaniki irirori Heber-iiti, ikantziri ‘Jehová’. Tzimatsi pasini kantzirori iroka ñaantsi ‘Pinkathari’.

ipinkatha-tanakiri Pawa. ⁹ Ikantanaki: “¡Pawá! Omapiro-rika paakamiithatina, pintsipatajyaana nokarajütaki. Tima yoka noshininkapayi thainka-waitaniri inayitzi. Iro kantacha nonintzi pimpyaako-tajinaro nokaaripiro-yitaki. Pinkimi-takaan-tajina awirokami asitaanari.”

Yapiitairo Pawa ikasiyakaantziri

¹⁰ Ikantzi Pawa: “Pinkimi nonkantimiri. Tzimatsi nonkasiyakairiri pishininkapayi Israel-iiti, aritaki iñaayitajiro maaroni iriroripayi. Tima nantatyiiro kaari iñiitzi pairani aka kipatsiki, kaari iñiitzi pasiniki nampitsi. Tima inthonka iñiuro atziri-payi pisaiki-motajiri onkarati yantajiri Pawa, antaro onatyii onkarati noñaaka-jimiri maaroni awirokapayi.” ¹¹ Aikiro ikantana-kitzii Pawa: “Pantiro onkarati nonkantimiri. Aritaki piñaakina nomisitowajiri Tonkaarisatzi, Owintini-satzi, Tharowan-taarini-satzi, Nampitsi-wini-satzi, Thaantiwinisatzi, Kayaawinisatzi.

¹² Paamaiyaa paapatyaari = kari nampiyi-tarori aka tsika nookota-kimiro, yamatawi-tzimi = kari, tima osiyakaro owiirintsi yamatawi-minto. ¹³ Pimporoka-pithatiri ipomi-pirini-minto-payi, pimporoki-tiniri iwawa-niroti, pinthonkiri osiyakaaro-payi Inkaariwiro. ¹⁴ Airo pipinkatha-waitziri pasini-yitatsiri pawaniro-payi, tima yoka Pawa aamaawai-taniri inatzii, irootaki owaitakaan-tziriri ikantan-taitariri Pawa Aamaako-tantaniri. ¹⁵ Paamaiyaa aajatzi paapatyaari = kari nampiyi-tarori kipatsiki tsika pisiritakaro, imatakayimiro = kari yatsipirya-wajiita ipinkatha-tziri iwawa-niroti, ipomitziniri

yatsipi-takaani-payi, pakyootziri = kari iyaari iwapithatari tzimaaran-tatsiri iwatha kaari ipomitzi. ¹⁶ Paamaiyaari ikaimiri = kari pitomi-payi yaakairi irisinto-payi. Tima aririka omayimpi-waiti opinkatha-witari owawa-niroti-payi, ari imatanakiro aajatzi pitomi-payi yatsipiryawai-tyaari impinkathatiri irirori pawaniropayi.”

Oirinkaja Moisés

²⁸ Osamani isaikaki Moisés itsipatari Pawa okaratzi 40 kitaitiri aajatzi 40 tsitiniri. Ti iwajyaa, ti yiraji nijaa. Ari ithapata-kirori ñaantsipayi mapikotaki tsika okantakota ikasiyakawa-wakaitani. Tima irootaki iroka Ñaantsi karatatsiri 10. †

²⁹ Ipoña yoirinkaja Moisés ipoñaajaro otzisiki Kitoochiintoni yamajiro apikotati mapi osankinataka Ikantakaan-taitani. Ikanta yoirinkaja Moisés, ti iyoti siparyaa okantaka iworo okantakaaro ikinkitha-waita-kaakiri Pawa. ³⁰ Ikanta iñaawajiri Aarón aajatzi Israel-iiti, isiparyaaki, antaroiti itharowan-tajiitakari, ti yatzirin-tawajyaari. ³¹ Iro kantacha ikaimapajiri Moisés. Ari ipokapaakiri Aarón aajatzi jiwari-payi isaikaki Moisés, ikinkitha-waita-kaawakiri. ³² Iro osamanitaki kapichiini, ipokajiita-paaki Israel-iiti, ikamantakiri Moisés okaratzi yantiri tima irootaki ikamanta-kiriri Pawa otzisiki Kitoochiintoni. ³³ Ikanta ithonka-kiro Moisés ikamantziri Israel-iiti, ipasika-porota-nakaro jinta-masiri. ³⁴ Tima inkyaa-piintzira Moisés Tasorintsi-thaanti inkinkitha-waita-kairi Pawa,

† 34:28 iwajyaa = pan

ipasikaryaa-porota irojatzi inthonkan-takyaarori ikinkitha-waitzi. Ikamanta-tzimaitari Moisés atziri-payi okaratzi ikantakiriri Pawa. ³⁵ Ikanta iñaawajiri Israel-iiti isiparyaa-porotzi Moisés, yapiita-najiro Moisés ipasika-porotaro jinta-masiri, irojatzi ikyaantakari inkinkitha-waita-kairi Pawa.

40

Itasonka-wintai-tziro Tasorintsi-thaanti

¹ Ikanta Pawa iñaanatajiri Moisés, ikan-tairi: ² “Aririka omonkarata-pajyaa itarori kitaitiri itapiintarori kasiri, aripaiti piwitsikirori Tasorintsi-thaanti. Tima iroka Tasorintsi-thaanti aritaki yapatowinta-piintyaanari Israel-iiti.

⁹ Arira paakotiriri yiinkantsi piwitsikakiri pisaitan-tantyaari, iro iñiitan-tyaarori okaratzi nasitari naaka. Iro yiinkantsi pisaitan-tantyaarori Tasorintsi-thaanti, aajatzi okaratzi tzimayita-tsiri inthomponta. Tima tasorintsi onkanta-yityaa.

¹⁰ Impoña pisaitan-tyaaro yiinkantsi pomitai-rontsi ikachaa-ryiinkatakayi-tziri yatsipita-kaitani. Ari pinkimitaakiro okaratzi yasitakai-tarori. Irootaki pasitakai-yaanari, tima tasorintsi-piro onkantyyaa.

¹¹ Ari pinkimitaa-kirori kiwamintotsi aajatzi osaikantari, pisaitan-tyaaro yiinkantsi. Irootaki pasitakai-yaanari.

¹² Impoña paanakiniri Aarón aajatzi itomi-payi ikyya-piintai-tzira Apato-mintotsi, ari pinkiwaa-yityaari anta.

¹³ Ari pinkithaatiriri anta Aarón iroopirori iithaari. Impoña pisai-patzii-totan-tyaari yiinkantsi, pasitakai-yaanari, tima

iriitaki nompira-tasorintsitaa-riti. ¹⁴ Ompoña pinkaimakiri itomi-payi, pinkithaa-yitakiri irirori kithaaritsi-payi. ¹⁵ Ari pisaitan-tyaari yiinkantsi, pikimitaakiri iriri, iriiyitaki pasitakai-yaanari nompira-tasorintsitaa-riti. Tima pisaitan-tayitakari yiinkantsi, irasi iwiro inkarati incharinita-jyaari nompira-tasorintsitaa-rita-jyaari.”

¹⁶ Yantakiro Moisés okaratzi ikantakiriri Pawa. Imatakiro maaroni. ¹⁷ Tima awisaki aparoni osarintsi isitowantaitaari Apitantoniki, aripaiti ithonkai-takiro iwitsikai-takiro Tasorintsi-thaanti. *

³⁴ Ari omapoka-sitaka itzikaapaakiro minkori Tasorintsi-thaanti, tima osaikan-tapaakaro iwaniinkaro Pawa.

* **40:17** awisaki aparoni osarintsi = osarintsi apitita-tsiri, itanaarori kitaitiri, itanaarori aajatzi kasiri

Ashéninka Perené
Ashéninka Perené: Ashéninka Perené (New
Testament+)

copyright © 2004 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Ashéninka Perené)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

4937822c-7fbb-5a7c-989d-ccf71fe482a2